

ATENTATOR V BERLINU JE STRELJAL NA KAJZERJA

DRŽAVLJANI SE MORAJO TUDI VPISATI PRED VOJAŠKIMI NABORI.

popisovalne listine so že razpo-
sane po vseh mestih. Gover-
ner bo vodil registriranje
v vsaki državi.

OPISOVANJE SE VRŠI ŠE TA
MESEC.

Washington, D. C. — Vojaško
predlogo sta sprejeli obe kongres-
ni zbornici in ko se sporazumeta
jo podpiše predsednik postane
zakon.

Vprašanje nastane, kako se bo
vršilo nabori.

V Ameriki nimajo vsiljenega
kakega moškega kot v stari do-
novini. Po izjavi vojnega depart-
menta se bo vršilo najprej popi-
sovanje, ko izda predsednik tozave-
stno proklamacijo za popisova-
nje. Vsi moški v vojaški starosti,
ki določa postava, se bodo morali
zglasiti na voliščih, kjer volijo
javne uradnike in poslance v
stavodajne zastoje. To pomeni,
da se zglasijo na voliščih, ki je do-
ločeno za volilni okraj (precinct),
katerem biva, ali se nahaja
jih dom. Zglasili se bodo tistega
dne, ki ga določi predsednik. Med
zakonitvijo vojaške predloge in
njem za popisovanje bo minilo
mogoče od 10 do 15 dni.

Najvišji popisovalni uradnik v
vsaki državi je guverner. On je ta
korekto predstojnik popisovalne-
ga aparata v njegovi državi. Po-
pisovalni urad v vsakem okraju
vori jo šerif, okrajni pisar in o-
krajni zdravnik. Oni so le toliko
kasa popisovalna oblast, dokler
guverner ne imenuje druge osebe
kot popisovalno komisijo. V mes-
cih, ki štejejo več kot 30.000 pre-
bivalcev, se bo vršilo popisovanje
pod nadzorstvom župana in pose-
bne popisovalne komisije.

Da ljudstvo in popisovalni komi-
sionarji (registrirani) boljše razu-
meje popisovanje, so izdelali sle-
deče določbe:

Šerif ali drugi uradniki, ki jih
imenuje guverner, morajo takoj,
ko dobe obvestilo od guvernerja,
imenovati za vsako volišče (precinct)
popisovalnega komisarja
(registrarja).

Na 170 oseb, ki se imajo vpisa-
ti, bo imenovan registrar. Vsak
letnik, ki ga bo treba popisati, bo
znanal en odstotek prebivalcev v
precinctu. N. pr. če je treba popi-
sati vse moške v starosti od 19. do
25. leta, vstevši 19. in 25. leto, te-
daj bo popisovanje zneslo okoli
sedem odstotkov prebivalcev v
precinctu.

Sprejemali bodo tudi registrar-
je, ki bodo delali zastoj in se
priglasili prostovoljno. Vsi regi-
strarji bodo zapriženi.

Vsi volilni lokali v vsakem pre-
cinctu morajo biti pripravljeni za
popisovanje in potrebne tiskane
instrukcije bodo v rokah županov
in šerifov pet dni po proklamaci-
ji predsednika.

Župan mesta, ki šteje nad 30 ti-
soč prebivalcev, ali uradnik, ki ga
imenuje guverner, imenuje za vsa-
ko vardo ali odmerjen okraj po-
pisovalni odbor ali komisijo. Če
župan želi, lahko imenuje še po-
sebno osrednjo popisovalno komi-
sijo, ki mu pomaga pri delu.

Peti dan po predsedniškovi pro-
klamaciji se morajo mestni pisar-
ji, če mesto šteje nad 30.000 pre-
bivalcev, preskrbeti s potrebnimi
popisovalnimi listinami, ki jih do-
be pri šerifu ali županu. Pri mes-
nem pisarju se bodo oglašile za ti-
skovine osebe, ki niso doma ali so
bolne. Mestni pisar ne sme nikor-
tur izročiti tiskovine, ampak ma-
ra paziti na to, da osebe dobe po-
pisovalni listek na popisovalni dan
in na njih dom.

Osebe, ki niso doma ali so bolne,
se lahko registrirajo skozi pošto.
Če je oseba odsotna od doma, se
mora šteti dan po predsedniškovi
proklamaciji zglasiti pri osrajnem
pisarju (county clerk). Ako živi v
(Dalje na 5. str., 3. kol.)

NASPROTNIKI DELAV- STVA SO POGORELI.

Thomas H. Tracy, ki se je vdeležil
izleta iz Seattle v Everett in
kateri je bil obdošen u-
mora, je oproščen po
poroti.

EVERETTSKA BURŽOAZIJA V KAŠI.

Seattle, Wash. — Porotniki so
izrekli, da Thomas H. Tracy ni
kriv umora.

Tracy se je udeležil izleta iz
Seattle v Everett na parniku "Ve-
rona," da se z drugimi izletniki u-
deleži shoda v mestu. Ko je pa-
rik pritisnil k pomolu, je tam šerif
s četo oborožencev čakal izlet-
nike. Zapovedal jim je, da morajo
ostati na parniku in ne smejo na
suho. Izletniki so hoteli kljub
šerifovi prepovedi na suho, ker po
obstoječih zakonih nima šerif pra-
vice, da bi mirnim ljudem zabra-
nil vstop v mesto. Berič, ki so bi-
li dodeljeni šerifu, so izletnike
sprejeli s salvo. Zaderih je bilo
smrtno več delavcev — izletnikov
in tudi pomožni berič Jefferson
Beard. Dogodek se je odigral dne
5. novembra. Takoj je buržoazija
zagnala krik, da so izletniki mno-
rili pomožnega šerifa, sekundiralo
jim je pa kapitalistično časopisje.
Posledica tega krika je bila, da so
več izletnikov obtožili umora in
med njimi tudi Tracyja. Tracy je
prišel prvi pred porotnike in po-
rotno sodišče ga je priznalo nedol-
žnim.

V poroti je bilo šest žen in šest
mož. Obravnava je pričela dne 2.
tega meseca. Kaj torej z drugimi
obtoženci, če jih obtožijo ali ne,
ne pove brzojavka.

Prav nič bi ne škodilo, če obrne-
jo kopje in uvedejo preiskavo,
kdo je organiziral šerifsko četico
in jo odposlal na pomol, da je pri-
šla čakati mirne izletnike, oborože-
na od pete do glave, kakor da pri-
haja zunanji sovražnik. Kdo je dal
povelje za streljanje? Če najdemo
krivce, naj jih posade na zatožno
klop radi umora. Le na ta način je
mogoče priversti buržoazijo do
spoznanja, da so tudi zanjo veljavni
obstoječi zakoni.

Buržoazija v Everettu je sedaj
blamirana do kosti. Ali buržoazi-
ja se ni nikdar dosti brigala za
blamaže, če jih je žela zavoljo de-
lavskih progono. Buržoazijo laho-
k spametuje le ječa. In radi tega
je treba posaditi na zatožno klop
krivce, ki so organizirali oborožen
napad na mirne delavce.

HLEBEC KRUHA PO 10 IN 15c S PRVIM JUNIJEM.

Chicago, Ill. — Komaj so velike
pekovske kompanije podpisale po-
godbo z delavsko organizacijo, že
prihaja glas v javnost, da hlebci
po 6 centov zgine še pred prvim
junijem, na trg pa pridejo hlebci
po 10 in 15c.

Kompanije seveda javkajo, da
ne morejo izhajati, ker so malo
povišale mezdo pekovskim delav-
cem. Čudno je, da lahko mali pe-
kovski mojstri izhajajo, ki so ta-
koj podpisali pogodbo, da delav-
cem še stavkati ni bilo treba.

Velike pekovske kompanije do-
bro vedo, če določijo dan za povi-
šanje cene kruha, da jih lahko pri-
me zvezna vlada, radi kršenja
Shermanovega protitrustanskega
zakona. Zategadelj bodo povišale
ceno kruha druga za drugo še
pred 1. junijem.

POVIŠANJE MEZDE.

St. Louis, Mo. — Strugarji so
dobili povišanje mezde za štiri
cente na uro.

VREME.

Illinois v sredo: Jasno z ne-
spremenjeno temperaturo. Lahki
severni vetrovi. Povprečna tempe-
ratura v zadnjih 24 urah: 48. —
Solnce izhaja ob 4:37, zahaja ob
6:56.

POTRES V BRAZILJI.

Rio Janeiro, Brazilija. — V Rio
Janeiro in v Espirito Santo so ob-
čutili lahke potresne sunke, ki ni-
so napravili materialne škode.

ODDAL JE TRI STRELE, TODA NI POGODIL.

Is Švice čez Rim javljajo, da je
nemški kaiser komaj ušel smr-
ti. Napadalec so prijeli. Ber-
linska policija molči.

V NEMČIJI POKA.

Pariz, 8. maja. — "Corriere d'
Italia" v Rimu je dobil brzojavko
iz Curiha, Švice, da je bil v Ber-
linu izvršen atentat na kaiserja,
ki se pa ni posrečil. Nemški "voj-
ni lord" se je peljal v avtomobilu
po ulici in tedaj so počili proti
njemu trije streli. Dve krogli sta
zadeli avtomobil, tretja je pa šla
mimo. Napadalec je bil takoj are-
tiran. Berlinska policija noče izda-
ti nobenih podrobnosti o tem na-
padu. Poročevalec v Curihu jav-
lja, da je to vest prinesel potnik
iz Nemčije, ki je prišel v Švice.

Bern, Švice, 8. maja. — List
"Gazette" v Lausanne ima zanimi-
vo poročilo, ki se glasi, da Nem-
cija že poka. Poročilo ima naslov
"Vstajenje Nemčije" in tukajš-
nji diplomatični krogi, ki vedo, da
ima omenjeni list zelo zanesljive
informacijske viře, ga štijo za ve-
likim zanimanjem.

Poročevalec piše med drugim:
"Vsekdo, ki lahko alihi skoz zid
in vidi skoz zgradinjo, nima več
dvoma, da je nemška cesarstvo za-
delo pokati. Velike razpoke, če-
prav še nevidne prostemu očesu,
se že pojavljajo."

Pisec polaga veliko važnost sta-
ljanju, ki ga zavzema nemška vla-
da, da se ne razpade. Nemška
časopisja, posebno prot socialis-
tičnemu. Vlada se že zaveda, da
ima to časopisje veliko moč, ki se
ne da premagati s cenzuro. Iz tega
razloga je kaiser dovolil časopis-
ja, da neovirano razpravljajo o mi-
ru in političnih reformah.

Ako se je zanesti na informaci-
je, ki prihajajo čez nemško mejo,
se v Nemčiji pripravljajo veliki
politični dogodki. Dejstvo, da se
je državni kancelar združil z ne-
katerimi socialisti, je povzročilo v
vojni stranki (junckerji) in med
nazadnjaki vsake vrste silno neza-
dovoljnost. Junckerji so napoveda-
li Bethmann-Hollwege odprt boj
in zadnji je odgovoril s tem, da
daje socialistom še več korajže
pri delu za separatni mir. Juncker-
ji so kajpada užaljeni, da se prvi
državnik Nemčije pajdaši s socia-
listi, čeprav je mislila za separatni
mir v interesu kaiserja in njego-
ve vlade.

Vsa Nemčija napeto pričakuje,
kdaj da spregovori Bethmann o
novi mirovni ponudbi, katero na-
povedujejo že nekaj tednov. Ka-
kor kažejo znamenja, čaka kance-
lar na kakšen dogodek, ki bi olaj-
šal njegovo stališče. V Berlinu si
šepetajo, da vlada pričakuje neče-
sa, kar bo pospešilo mir.

KOMANIJA JE ODNEHALA.

Chicago, Ill. — Stewart-Warner
Speedometer komisija, ki ima svo-
jo tovarno na 1828 Diversey park-
way, je priznala delavcem pravico
do organizacije, da razsodišča in
da ne nadomesti delavcev z de-
lavkami za polovično plačo.

Stavka je pričela, ker je država
nadomestila oženjenega delavca,
ki je zaslužil 23 dolarjev na te-
den, z delavsko, ki je prejela le po-
lovično plačo.

Na delo se je zdaj vrnilo vseh
2.000 delavcev.

TATOV, KI SO KRADLI ZLATO RUDO, SO POD KLJUČEM.

Denver, Colo. — Zvezni detekti-
vi so aretirali devet članov tolpe,
ki je v Victor in Cripple Creek o-
kraj ukradla skoki več let za
\$300.000 zlate rude. Malopridneže
so aretirali v Cheyennu, Wyo.,
San Francisco, Cal., Denver in
Cripple Creek, Colo.

Kakšnih 30 do 40 oseb, ki so bi-
le z njimi v zvezi, pa še aretirajo
v kratkem.

SILNE IZGUBE NEMCEV V PRVEM MESE- CU ANGLEŠKO-FRANCOSKE OFENZIVE.

ZADNJE VESTI.

Washington, 8. maja. — Vlada
je uvedla preiskavo parnika Mani-
towee in drugih ladij, ki so last-
nina American Transatlantic kom-
panije, valed ovadbe, da ti parni-
ki skrivoma vozijo potrebščine
nemškim submarinkam na Atlan-
tiku. Omenjena družba ima pisar-
ne v New Yorku in Bostonu in
njeni parniki plovejo pod ameriš-
ko zastavo.

Berlin, čez London, 8. maja. —
Generalni štab javlja danes, da so
nemške čete v protinapadu reoku-
pirale Fresnoy.

Ottawa, Ont., 8. maja. — S
fronte javljajo, da so Nemci dan-
es sjučaj potisnili kanadske čete
iz Fresnoya, toda Kanadčani so
v protinapadu reokupirali pozicijo
razen neke male točke.

Dubois, Pa., 8. maja. — Dele-
gatje, ki zastopajo 50.000 premo-
garjev v distriktu št. 2 U. M.
W. of A., so danes formalno zav-
geli pogodbo, ki je bila sklenjena
s operatorji v Philadelphiji. Dele-
gatje so obvestili delodajalce, da
bodo premogarji zahtevali pri-
hodnji tork, ako ne dobe 33
1.3% povišanja plače.

Washington, 8. maja. — Pos-
lanska zbornica je danes poveda-
la, da je v letu 1916, ko je bilo
v Ameriki 100 milijonov prebival-
cev, 100 milijonov prebivalcev
v Evropi. Predloga za vojno sta-
vovnost je se smiraj zadržala v
konferenci. Zastopniki se ne mo-
rejo sediniti zaradi Rooseveltove
divizije. Senat je zato, da vodi
Roosevelt divizijo, toda poslanska
zbornica je proti.

Chicago, Ill., 8. maja. — Na po-
ročilo iz Washingtona, da bo le-
tošnja letina pšenice slabjša kot
je bila kdaj izza leta 1904, je ce-
na pšenice poskočila na \$3 bušel
na tukajšnji borzi. V Washing-
tonu prerokujejo, da bo letošnji pri-
delek pšenice prikraščen na 115
milijonov bušev v primeri s lan-
sko letino. Kriva je bila dolga zi-
ma.

GOMPERŠ PRIPOROČA RU- SKIM DELAVCEM, NAJ SE VARUJEJO ZVLJAČ.

Washington, D. C. — Gompers,
predsednik Ameriške federacije,
je v imenu ameriško strokovno
organiziranega delavstva apeliral
na rusko delavstvo, naj se ne da
ujeti od centralnih sil, ki beračijo
za separatni mir. On svari delav-
ce v Petrogradu, naj ne bodo za
ugoden mir z Nemčijo ki bi ohrani-
li pruski vojski. Ravnotako izjav-
lja, da so prijatelji Nemčije in
pruski vojski izmislili laž, da priha-
ja ameriška komisija v Rusijo z
namenom, da se vmeša v notranje
zadeve Rusije.

Dotični odstavek se glasi:
"Prepričani smo, da ne bo od-
poslano sporočilo, posamezni emi-
sar in ne komisija, pooblaščenca,
da svetuje Rusiji, kako naj vodi
svojo notranje zadeve. Vsaka ko-
misija, ki bo odposlana, bo po-
magala Rusiji se bojevati proti
kajzerstvu tako, kot želi Rusija."

SOCIALEN ZAKON SPREJET.

Boston, Mass. — Senat države
Massachusetts je sprejel postavo,
ki določa osemurni delavnik za
vse industrijske obrate, v katerih
delajo noč in dan.

DVAJSET ODSOTNO POVIŠA- NJE MEZDE.

Chicago, Ill. — Pristanišni de-
lavci v pristanih v državah Mi-
chigan, Wisconsin in Indiana so
dobili povišano mezdo za dvajset
odstotkov.

Angleži in Francozi so ujeli 50.000
Nemcev v prvem mesecu ofen-
zive. Nemške izgube cenijo
na 250.000 mož. Ofenziva
se nadaljuje.

GRKI V BOJU Z BOLGARI.

Pariz, 8. maja. — Zadržih 24
ur so Nemci porabili v neopetrga-
nih protinapadih na izgubljene
hrbe Chemin des Dames, v oko-
lico Craonne in na planoti Vau-
clere. Vojni urad razglasi, da so
bili vsi napadi odbiti. Južno od
Berry-au-Bac je bil boj posebno
vroč in tam so Francozi vrgli
nemške čete nazaj z velikimi iz-
gubami; ujeli so 120 mož. Število
vseh ujetnikov za časa ofenzive
od 16. aprila znaša že 29.000 mož.
Število vpljenih topov pa okrog
tristo. To je namreč samo franco-
ski plen.

London, 8. maja. — Zadržo noč
so se vršili večidel topniški boji,
ki so bili najhuji med Fresnoyem
in Loosom, kakor javlja vojni u-
rad. Naokrog Bullecourta se na-
daljujejo arditni boji.

Bitka na angleški in francoski
strani zapadne fronte je prišla v
stadij, ko se zmagava več ne meri
po pridobljenem ozemlju, temveč
katera stran izgubi več bojevni-
kov. Vse kaže, da je sedanja tak-
tika angleških in francoskih ge-
neralov, uničiti kolikor mogoče več
sovražnega vojske in s tem ota-
bliti nasprotnika. Nikdar v zgod-
ovini človeštva še ni bilo na enam
mesto napadeno.

Pov, kakor jih imajo ravno Fran-
cozi in Angleži na zapadni fronti;
ubijanje se zdaj vrši s tako groz-
no mero, da izgleda, kakor da bo-
do vsi Nemci poginili na Franco-
skem. Nemško poveljništvo menda
vidi taktiko zaveznikov in skuša
na vse načine zavdati ravno toliko
izgub nasprotniku z naravnost
blaznimi protinapadi, s katerimi
pa Nemci ravno sebi največ ško-
dujejo.

Velika ofenziva traja zdaj ravo-
no mesec dni in v tem času so za-
vezniki ujeli skupno čez 50.000
Nemcev. Računajoč, da imajo
Nemci na vsakega ujetnika pet
mrtyih in ranjenih, je potenta-
ktem izgubila nemška armada 250-
000 mož v enem samem mesecu.

Lahko je tudi, da so izgube še več-
je, ampak dovolj je omenjeno šte-
vilo, po katerem znašajo nemške
izgube povprečno 100.000 mož na
dan.

Obroč angleških čet na liniji
Drocourt-Queant se vedno bolj zo-
žuje in padee nemških defenziv-
nih pozicij na tej važni črti je
vprašanje še nekaj dni. Linija
Drocourt - Queant je začasna ob-
rambna črta, katero je organizi-
ral Hindenburg z namenom, da za-
brani prodiranje Angležev v Douai
in Cambrai. General Haig je
naperil proti tej črti obkoljujoče
operacije na obeh koncih. Na juž-
nem koncu so angleške čete z ob-
sedanjem Bullecourta prodrele ze-
lo blizu Queanta, kjer se zdaj vr-
še furiozni boji. Okupacija Bulle-
courta je bila poverjena Avstral-
cem, ki so nemško pozicijo obkoli-
li od treh strani in pritisnili so-
vražnika v kot, od koder ni več
znanj rešitve. Linija Drocourt-Que-
ant je dolga osemnajst milj in tvo-
ri v angleški fronti širok lok, ki
se naslanja na severnem koncu na
Douai, na južnem pa na Cambrai.
V razdalji sedem in deset milj.
Čin pade ta lok, morajo Nemci iz-
gubiti kontrolo nad premogarskim
okolišem v Lensu in vsa nemška
fronta v severni Franciji pride v
nevarnost.

Berlin čez London, 8. maja. —
Sinoči je vojni urad poročal, da se
na arnški fronti nadaljuje vroča
artiljerijska bitka. Pri Roexu in
med Fontaine in Remicourtom so
bili odbiti angleški napadi z ve-
likimi izgubami. V Bullecourtu se
(Dalje na 5. str., 1. kol.)

SVETINONA METKA.

Spiral Josip Stritar.

(Mladost)

Tudi Metka je prej malo mislila na staro Marino. A zdaj, ko je bila tako sama, tako zapuščenca, ko je tudi ona tako molče posedala tu pa tam, zdaj ko se je zdela sama sebi in morebiti tudi drugim, tako rekoč druga, mlada Marina, ker tudi nji so upadala blede lica, tudi nji so se sušile polne, gladke ročice, zdaj se je začela približevati stari samici. Neka skrivna moč jo je vlekla do nje, kakor bi bila njena vrstnica, njena družica v trpljenju! Po cele ure je sedela pod orehom pri njenih nogah in se pomenkovala z njo. Kazalo je, da je bila po godi ta nova družba starka. Tako je prav, reče ji neki dan, ko ji je zopet Metka v znožji čepela, tako je prav! stara Marina z mlado Marino, to se ubira! Kaj pa češ? Saj tako nimaš nikogar, da bi se mogla pomeniti z njim, kakor z mano. Pojdi, sirotičke uboga, pojdi okrog od ženske do moškega in od moškega do ženske ter pripoveduj jim, kaj ti je! Molče te bodo poslušali, z glavo majali, a potem se obrnejo v stran ter pojdejo po svojih opravkih. A jaz te umem, sama jaz vem, kaj ti je in kako ti je pri sre. Stara Marina ima dobre oči; dasi je stara ko zemlja, vidi več nego kaže. Ti ljubih in ljubih nesrečno! O ne pričakuj, da bi te tolažila in slepila, kakor se vedno še sama tolažiš in slepiš! Ugasi zadnje iskrice upanja, ki ti še tli na dnu srea. Nikdar se ti on ne povrne — nikdar! Pojdi, ti ne poznaš sveta, kakor ga poznam jaz!

Ljubezen je, ljubezen preč,

Nazaj ne bo je nikdar več!

Ali si pa zato nesrečna? Misliš, da te bom milovala? Kaj pa češ? Ali ni bilo njegovo sree na tvojem sreč? Ali nisi užila na njegovih prsih najvišje sree, kolikor je more prenašati človeško sree? Če je bila kratka ta srea, kaj pa to — ali se meri srea po dolgoti? Prejela si in užila svoj del, ničesa več ne pričakuj! Živela si in ljubila! Za naprej živi v sladkem spominu pretekle sree. To je mirno, sladko življenje, čista ljubezen, prava srea! Živi in ljubi, kakor jaz! Le glej me! Tudi stara Marina je ljubila in bila je ljubljena; ali tedaj je imela črne lase, polna, gladka lica in žareče oči; po konci se je nosila, in vsak je bil vesel njenega pogleda. Strmo gleda deklica staro ženo, ki v tem hipu ni bila več sključena starka. Po konci se je vpena za trenutek. Oko ji plame, lica je oživilo in pomladelo, in žari se, kakor večerno nebo, ko ga oblija zlato-rudeča luč zahajajočega solnea. Kako lepa je bila pač nekdanj ta žena!

A kmalu se zopet zgrudi. Molči nekoliko časa zamišljena, in potem začne:

Česar se ni slišal nihče iz mojih ust, to čem povedati tebi, ker ti me boš umela, in vredna si vedeti, kdo je bila stara Marina, katera kakor sena skoraj izgine izpred tvojih oči.

Rojena sem v velikem mestu, daleč, daleč od tod, proti strani, od koder prihajajo žrjavi, ko potujejo na jug. Nisem imela ne brata ne sestre, zata sta obrnila roditelja name vso ljubezen. Imela sem obilo vsega, česar mi je koli pozelelo otročje sree. Izpolnili so mi vsako tem nesamostno voljo, in niko mi mogli odreči nprbene stvari. To me je storilo svojeglavno. Navadila sem se bila zgodaj dozezati vse, kar sem želela; vendar sem imela dobro sree. Nič ni bilo mojima roditelja predrgo, nič preteško, kar je koli utegnilo koristiti njihovemu otroku. Učila sem se glasbe, petja, plesa in česar se sploh uče gosposke deklice. Hvale in časti sem bila vajena kakor vsakdanjega kruha. Imenovalo me je vse vprek: lepo, bistroumno, ljubeznivo. Angelček mi je bilo že kakor krstno ime. Vendar me ni oslepilo in napihnilo to dobrikanje; še pusto in prazno se mi je zdelo, in zgodaj sem hrepenela po ramičnosti in odkritosrčnosti. Zgodaj sem se učila spoznavati ljudi in da ni vse zlato, kar se svetli. V vsem tem blešku sem se čutila nezadovoljno, nesrečno. Prazno je bilo moje sree, in zgodaj se mi je vnelo hrepenenje po nečem višjem, neznanem, nedosežnem blagu!

Dvanajstletna izgubila sem očeta, katerega sem, če ne bolj ljubila, saj še bolj čutila nego mater. Po očetovi smrti zapustili z materjo za zmerom mesto, kjer nama je bilo zdaj vse tuje in prazno. Luni smo, ne daleč od mesta, v prijazni, tihi dolini sredi sadnega drevja prijazno belo hišico. Sem svi se preselili, tu svi živeli v mirni samoti. Bila sem od zdaj materi edina misel, edina skrb. Učila se je z mano, delala in sprehajala se z mano po gozdu in po logih. Po zimi svi obiskovali včas v mestu teto, ki je rada videla v svoji hiši veselo družbo. Napravljala je gosti, ples in druge veselice, kjer sem morala biti tudi jaz. Prišla sem bila v tista leta, ko začne najjo moški smukati se okrog nas. Oslapal me je vedno roj takih častilcev in hvalilcev — svi, eden kakor drugi! Vsi se enako oblijejo, enako naslechevajo in enako govore. Naprej že več, kedaj se gasne, kedaj zlahne in kedaj ti roko poljubiš tak gospodič. Če poznaš enega, poznaš jih vse. Moja teta, dobra žena, naslehevala se mi je zadovoljno in mi čestitala; namerjala mi je zdaj tega, zdaj onega za ženina, kar sklepati zakone, to je bilo njeno največje veselje. Čudila se mi je, da nisem njene misli, in pretila mi, da če bom tak, ko izbrčam, nazadnje dekle ostanem. To sem ji pač rada verjela, ker mislila sem, da so svi taki, kakor ti, kar sem jih videla dozdaj, in nisem mogla misliti, kako bi se mogla kakemu takemu udati in zavezati za vse življenje. Trdne volje sem bila, da hočem vedno sama ostati; ta misel mi ni

bila nič strašnega. Tisto hrepenenje po neki neznanj sree se mi je upokožilo sčasoma in zaspalo v prsih. Če sem brala ali slišala pripoveditvi o ljubezni, da je vir neskončne sree, mislila sem, da jaz že nisem ustvarjena za tako čutito; vendar se nisem za tega del nikakor nesrečna čutila. Mirno sem mislila, da bodo tekli moji dnevi brez veselja, brez žalosti.

Dosegla sem bila dvajseto leto, ko mi. Bog vzame še mater. Bila sem sama na svetu. Od tega časa nisem več pustila svojega tihega kmetkega doma, kjer sem živela z eno samo staro ženo, ki mi je bila za družbo in postrežbo. Seznanila in sprijaznila sem se bila kmalu z vsemi vaščani, ki so me že prav med svoje šteli. Največje veselje mi je bilo pogovarjati se z njimi o njihovih rečeh. Kakor svoji vrstnici tožile so mi žene in dekleta, kar koli jim je težilo srea. Spoznala sem, da če je kje srea na svetu, more biti doma le tu na kmetih med prostim, nepopačenim ljudstvom, ki je v vedni zvezi z naravo, kateri se kakor otrok materi na prsih brez skrbi redi.

Bližal se mi je že od daleč čas, katerega ne vidi tudi najpametnejša žena bližati se čisto brez straha. Jaz pač smem reči, da mi ni bila čisto nič mari ta prememba. Videla sem, kako se mi umika pomlad in bliža so poletje; solza ni kalila mojega očesa.

Po kratkem molčanju začne zopet starka:

Vasica naša je stala v ozki dolinici; griči na oni strani so bili kriti z vinogradi, na drugi z gostim bukovjem. Ob gozdnem robu je bila steza, po kateri sem se izprehajala slednji večer. Prijeten izprehod! Iz gozda me je pozdravljalo večerno tiše petje, na oni strani pa je bilo lepo gledati, kako so se med zelenimi trtami gubale bele podobe pridnih delavcev. Le sem ter tja sem srečevala kakoga vaščana, tako da se nisem čutila čisto same — in pa — nekaj časa že sem viševala po tistem poti izprehajati se mladega tujca. Ali je bil lep! — tega ti pač ne morem povedati; toliko pa vem, da je imel nekaj posebnega, nepopisnega, da ga ni lahko pozabil, kdor ga je kdaj videl. Hodil je po navadi roke križem na hrbtu, držel, oči v tla vpirajoč. Videlo se mu je, da ni rad srečeval nikogar, tudi mene ne! Če se me pa le ni mogel ogniti, šel je tih mimo mene malo hitreje, komaj če je sem ter tja malo klobuk premaknil, a videlo se mu je, kako težko mu je bilo to. Kakor smo ženske — ravno to sem hotela, da bi me pozdravljali. Zakaj svi drugi, zakaj pa ravno on ne? Moram reči, da me je nekako veselilo spraviti ga, kadar sem koli mogla, v stisko, da se mi ni mogel ogniti.

Hodil mi je po dnevi bolj in bolj po gostem na misel; ugibala sem, kdo on utegne biti? Pripovedovali so mi, da je prišel iz mesta in da se je vselil za poletje pri nekem kmetu. Ugibali so, da je mlad doktor, a gotovega ni vedel nihče nič. Živel je molče, samotni, zdaj kaj bral, zdaj pisal, a največ izprehajal se po gozdu. Ko sem bolj in bolj mislila nanj, začel se mi je sčasoma smiliti, ker sem ga videla vedno tako žalostnega in samega. Kaj je pač moral doživeti žalostnega ubogi mladenič, da ga tako nič ne veseli svet, da se ogiblje ljudi, kakor divjih zver! O ko bi mi bilo pomagati! Ko bi saj govoril in razkril svoje bolečine, da bi ga človek mogel potolažiti; saj pravijo, da ima veliko moč prijateljska beseda! Nazadnje se mi začne celo v sanje vpletati njegova blede podoba, in kmalu ni bilo skoraj trenutja, da bi ne bila mislila nanj!

Neki večer, ko sem bila zopet po navadi na izprehodu in sem sedela ravno na klopi poleg steze, kjer sem imela navado počivati, pripode hipoma črni oblaki, nebo se zatemni, strašno se jasne bliskati in grmeti. Preplašena se obrnem urno proti domu, ali prepozno! Komaj sem storila nekoliko stopinj, razporjejo se oblaki in ulije se strašna ploha. Tema je bila nastala tako, da sem videla komaj malo stezo pred seboj. V tem hipu začujem pospešene korake za seboj. Bil je on! — Ko me dojde, molče me prime pod pazduho ter me pelje pod košato bukev, rekoč: Tu bode boljje!

— A kaj dalje početi? Dež je lil neprenehoma in ni bilo videti, da bi hotel skoraj prejenjati, a do doma je bilo še pol ure hoda. Le mirno tu ostanite, pa nič se ne bojte, kmalu bom zopet tukaj. S temi besedami izgine moj spremljevalec urno proti vasi, predno sem mu mogla braniti. Kako je hodil, ne vem; povrne se, predno ga je mogel človek pričakovati, z dežnikom in ogrinjatom. Ogrne me, prime me pod pazduho, rekoč: Dovolite, zdaj mora že tako biti. In urno odideva proti domu. Kako mi je bilo na tem poti, ne morem ti povedati. Komaj sem čutila dež, dasi je lil čurkoma in ni me bolelo, če tudi sem se izpotikala po gostem ob korenine, tako da me je opominjal, naj više privzdigujem noge. Hitro, prehitro sva prišla domov. Spremlil me je do moje hiše. Komaj pa sem stopila čez prag, izgine mi izpred oči, da se mu nisem mogla še spodobno zahvaliti.

Drugi dan je deževalo neprenehoma. Storila sem le svojo dolžnost, ko sem poslala k njemu vprašati, kako mu je, ali se ni prehladil! In spodobilo se je, da sem ga prosila, naj me pride obiskat. O kako sem ga pričakovala! Kako leno mi je tekel čas! Kolikrat sem šla k oknu gledat, ali še ne gre? Kako mi je bilo sree, kolikokrat so se vrata odprla! — Prišel je, dekle! prišel je tisti večer, in drugi in tretji; prišel je in z njegovim prihodom so se mi odprla nebesa in vsula so nam me, pozabljeno stvar, v svoji milosti svojih darov obilost!

Govoril je, o kako govoril! Dasi tako mlad še, poznal je svet, poznal je vse siromaštvo in vse gorje, ki tare ubogi rod človeški! Poslušala sem ga kakor zamaknena, in bala sem se izgubiti kakor besedico!

(Dalje prihodnjije).

Piše Gregor Korobač pl. Gajža.

Na svetu je mnogo lažnjiveev, lažnjiveev za zabavo, lažnjiveev za denar in profesionalnih lažnjiveev; vse pa poseka dunajski Korl. Višee v Berlinu bi rad nalažil celi svet, da je bila Nemčija napadena od male Belgije, pripravi ga hoče, da je Amerika kriva bojevanja s submarinkami (saj so menda res submarinke s Kanasa, Montane in Wyominga potopile na stotine trgovskih in potniških parnikov, med njimi tudi Lusitanijo!) in prikuša se, da je ruski Nik cepnil s prestola samo zato, ker ni poslušal Nemčije. Za te in kopice drugih cesarskih laži zaslužijo stari lisjak železen križ ali pa španje — toda mladi Korl na Dunaju ga neoporečno daleč prekosi. Višee se laže celemu svetu, Korl pa hoče nalagati celo Boga samega! Vsak frkolin na cesti ve, da je bila avstrijska vlada tista, ki je poslala Srbiji oni nesramni ultimatum, s katerim se je začela sedanja svetovna vojna, ampak dunajski Korl si misli: Če že lažemo celemu svetu, lažimo še Bogu, ena laž več ali manj; Jehova v nebesih je že star in pozabljen, dajmo ga naplavšati! Pa je šel s svojo tštaro v cerkev in prosil tamkaj Jehovo, da naj konča to grozno vojno, "ki nam je bila vsiljena!" Vsak čikaški policaj bi mu za tako debelo laž prisnoval klofuto, da bi opoldne videl rep Halleyjevega kometa — Jehova pa ni rekel nič!

Vračajoč se z Dunaja, inšpiciral sem znamenito Hindenburgovo črto v Franciji, o kateri je bilo toliko kokodakanja v tevtvonskih kurpetnikih in prepričan sem se, da se je generalu vsled grmenja francoskih in angleških topov začela tresti roka. Črta namreč ni več ravna, ampak grozno zveržena. Od Belgije pa do švicarske meje izgleda kot en sam neskončni čudovito polomljen "m". S feldmaršalom Joffrejem sva se nato podala v New York. Od tam je on zavlil v Washington jaz pa v Chicago. Prišel sem ravno prav, da sem videl Bueka kako je bil v strahu in francosko-prusko vojsko, ki se je završila brez krvi ampak, če se ne motim, s pehtravimi štrklji.

Kmalu po prazniku trompirjeve setve povabljen sem bil kot aktivni pečlar in častnik reporter na izredno konvencijo sranve pečlarske jednote, ki se je vršila v klubovih prostorih na Drvarski ulici. (Wood St.) somewhere in America. (Radi vojne cenzure ne smem povedati, da je bilo to v Chicagu.) Seja se je vršila pri zaprtih vratih, ker je bilo vreme precej hladno in galerija se je morala držati jasti ali bare. Ko je zadonela ona krasna narodna: "Zastava že razvita je..." prisel in razvil je zastavonoša ličen zavitek, ki je vseboval simbol ali grb pečlarstva — lažne oči, ki jih postavil na častno mesto. Sledil je slavnostni govor pečlarskega predsednika, ki je v zvezi s škaflijo knofabaka privabil solze v oči vseh navzočih. Glavni pečlarski blagajnik je poročal nato, da je v blagajni še par tisoč centov denarja, naka se je soglasno sklenilo, da se pobira izredni assessment od starih in novih članov vse do piknika, ki se priredi začetkom meseca junija v Riverside, somewhere in America. Izreden assessment se pobira zato, ker rednega ni, kajti discipline in reda pečlariji ne poznajo in ne priznajo. Plača vsak član kadar hoče, samo da to stori pred piknikom, ker sicer bi bil lahko od piknika suspen-

diran. Assessment je določen \$1.00 za pečlarje prvega in drugega čimovnega razreda, to je za virkljih in titularne pečlarje; pečlarji tretjega reda, to je oni, ki pridejo na piknik z boljimi polovicami in eventuelnimi piščanci ali čukami pa plačajo \$2. Piknik se ne priredi zato, da bi delali profit kot je navada pri drugih društvi in jednotah, ampak zato, da se nakoletani denar zapravi. Ko se je še sklenilo, da mora vsak aktivni pečlar, ki hoče stopiti v tretji red ali degree, oziroma si natakati ti zakonjske telege, dobiti prvo dovoljenje od pečlarskega predsednika in plačati za isto eno kufuko (\$5.), se je prešlo na volitev odbora. Vsi odborniki so bili izvoljeni soglasno in absolutistično, to je proti svoji volji. Vpoštevala se je nepisana postava, ki pravi, da mora vsak stari ali novi odbornik enkrat ali dvakrat tritati vse navzoče občinstvo; dobiček, ki izvira iz tega, se smatra za njegovo letno plačo, s katero razpolaga kakor se mu poljubi. Za tekoče leto so bili izvoljeni sledeči uradniki: Tribovčev Tone, somewhere in Ciceo, predsednik; J. Steblaj, somewhere in Chicagu, podpredsednik; L. Lotrič, somewhere on Wood St., tajnik in blagajnik; Hon. Sinkovec, somewhere pri kranski cerkvi, sodce ali sodnik in pečlar-veteran Kržišnik, anywhere in Chicagu, zastavonoša, oziroma cokljenosa. Ta je izjavil, da bo nosil coklje na vratu kot amulet. Hon. Sinkovec je od veselja in pravil tak spi, da je privzdigoval celo coklje na mizi, kaj šele rahlo-čutno občinstvo. Med drugim je obljubil novoizvoljeni vrhovni sodce, da bo pravičen, pa naj se ljudem še tako čudno zdi in da bo vsako obzodbu podprl s tehtnimi dokazi. To zadnje smo mu radi verjeli priroči njegovih 350 funtov žive vage. Ostalim odbornikom je velika, nepričakovana čast kar sapo zaprla, posebno še predsedniku Tonetu. Ta kajon se je navidezno najbolj branil, seveda samo radi lepšega, v resnici ga je pa od veselja kar v luft vzdigovalo in bi bil najbrž sfrčal kam pod strop kar brez luftšifa, da mu ni pametnejši tovariš Lavrencius tako krepko stal na kurjih očeh.

Gajža.

Kako so se godili čudeži.

V prijazni Poljanski dolini na Gorenjskem stoji vas Hotavlje, katera šteje sedaj okoli petdeset hiš. Hiše stoji na obeh straneh ceste, katera drži v prijazni trg na Primorskem, Cerklno. Azo si kedaj potoval po oni cesti, opazil si gotovo tudi malo cerkvico, katera stoji na ne ravno prijaznem kraju. Gotovo si premišljeval, zakaj so jo prebivalci postavili na takem kraju.

V vsakem večjem kraju so navadno ljudje razdeljeni v več strank, kadar je treba narediti kaj novega. Vsak gleda na svoje koristi (kakor je tudi tukaj v Ameriki). Tako so bili tudi v tej vasi. Oni, kateri so stanovali v gornjem koncu vasi, so bili "ta gorenji", in oni kateri so stanovali v spodnjem koncu vasi, so bili "ta spodnji ali ta dolnji."

Bilo je leta 1704, ko so se prebivalci te vasi odločili postaviti novo cerkev v čast sv. Lovrenca. Pridružile sta se jim tudi sosednji vasi Srednje Brdo in Ilavče. Premožnejši kmetje so stanovali v gornjem koncu vasi, ubožnejši pa v spodnjem. Seveda sta obe stranki zahtevali, da se cerkev postavi na takem prostoru, kjer bi bilo za vsako stranko bolj ugodno. Kako povsod, tako so tudi tukaj propadli revnejši kmetje. Kupili so pripraven prostor za cerkev in eno malo hišico, katera naj bi bila za cerkovnika.

Meseca novembra, so začeli pripravljati gradivo za zidanje. Neko nedeljo popoldan sedi kmet in gostilničar Andrejan pred svojo hišo, ter se ježno ozira na prostor, kjer bode stala cerkev. Kajti, on je hotel da cerkev stoji v doljem koncu vasi, kar bi veliko pripomoglo njegovi obrti. Iz teh premišljevanj ga zdrami sosed Tešak, kateri je imel malo bajto na nasprotni strani potoka.

"Dober dan, Andrejan" ga nagovori Tešak; "Bog daj," odgovori Andrejan. "Kako pa kaj, no?" "Ej slabo, slabo. Ali si že slišal, da jutri začnejo voziti kamenje za cerkev?" "No, ne še," se začne Tešak, pa tudi ne verjamem. "Ja ja, pa je res," pritrli Andrejan. "Ti Tešak, nekaj pa le mora ukreniti, da to preprečimo." "Kaj pa misliš?" "Kaj mislim, poglej, zadnji čas je sedaj, da lahko še zmagamo, ako hočemo. Poglej ti, Tešak, kake koristi ti to imelo za naju, ako bi bila cerkev kje tukaj. Kadar je sonen, koliko bi jaz strlil. Za tebe, pogled, mosta nimaš in taktir, naraste potok, si ločen od cerkev tukaj, bi spanoumnevo morali narediti most, plačali bi ga pa vi. In vidiš, polje imam tudi jaz na oni strani. Ti, ako hočeš kaj pomagati, da preprečimo gradnjo cerkve na onem prostoru, povej Nacelnu in Marknu, da naj pride ta jutri zvečer k meni; se bode mo kaj pogovorili. Imam le malo "špavčka" v kleti."

V pondeljek zvečer je Andrejan nestrpno pričakoval povabilje ne goste. Domači posli so rama odhajali od večerje, ko pridejo povabljeni, katerim je Andrejan pomignil, naj grejo za njim. Polje jih v gorno sobo, kjer bode tajna seja. Čez nekaj časa prinese majolko vina in ga postavi pred nje. "Vsem je znano, zakaj da smo se tukaj zbrali. Mi ne smemo pustiti, da bi se zidala cerkev na gornjem koncu vasi." "I kako si pa hočeš pomagati, ker so pa tam močnejši," mu odgovarja Markus. "Ako je pa tako, potem se pa moramo poslužiti drugih sredstev. Ali ste že čuli, da je Kumar danes zopet nekaj kamenja pripeljal. Kaj ko bi mi nocoj?" "Kaj, ko bi mi vprašajo vsi naenkrat.

"Prenesli tisto kamenje na drugo stran vode," odgovori Andrejan. Ura odbije ravno eno čez polnoč, ko vstanjejo naši gostje, vzamejo veliko nosilnic za kamenje in hajd po klanec na sredo vasi. Tiho in neopaženo spravijo na voženo kamenje na spodnjo stran vasi. Ko je drugo jutro zarano peljal kmet Kumar kamenje za cerkev, ga je že staro in mlado čakalo na sredi vasi in mu začelo pripovedovati, da je sv. Lovrence po noči prenesel kamenje. "Naj bode v imenu božjem in v čast sv. Lovrenca," je dejal in pognal vole naprej. Po vasi se je pa takoj raznesla novica o "čudežu," in da hoče sv. Lovrence imeti cerkev na onem mestu, kjer še danes stoji. Prihodnjo nedeljo je pa župnik oznanil v bližnji farni cerkvi, da je v bližini, kjer nameravajo zidati novo cerkev v čast sv. Lovrenca, posegla božja roka vmet in da je sam zbral prostor. Tistega popoldan se je zopet zbrala naša četvorica. "Dobro smo jih," si pravijo. "Dobro, dobro," pritrli Andrejan kupčije že ljan in je zelo pridno nosil majolko na mizo. Ko so bili že bolj veseli, so začeli peti: "Hotavlje je ona majhna vas. "Naredu se je en veliki špas. "Pri koritani na sred vasi" "Pa že vse spi."

Ko se je prihodnjo spomlad začelo z zidanjem cerkve, si je Andrejan od veselja mel roke, ker je delal dobro kupčijo v svoji gostilni. Za naše tri vinske brate, ki so pomagali sv. Lovrenca prenesti kamenje, je bil pri Andrejani vedno kak kozarec vina na razpolago. Tako so se godili čudeži v korist par prebrisanih oseb. Anton Cadež.

Eno? — Kaj pa! Nek zakonski par se je vsak dan složno in v strahu boljtem pretepal. Nekoč ju je župnik obiskal, jima napravil lepo pridigo, ju opominjal, da naj živita v miru, ker sta pred bogom in ljudmi eno. "Kako eno?" zakriči mož. "Če bi stali pred našimi vrati in poslušali, ko se kregava in pretepava, bi mirne duše prisegli, da jih je notri najmanj petnajst!"

Ona ne trpi. Ella: "In ti trpiš, ko te Emil kar javno poljubuje!" Bella: "In ti misliš, da jaz te daj trpim?"

Širom Amerike.

BAKER PREROKUJE DOLGO VOJNO.

Cleveland, O. — Vojni tajnik Baker, ki je včeraj govoril tukaj, je rekel, da bo vojna po njegovem mnenju trajala dolgo časa. "To je se le začelo", je dejal Baker.

ŠTIRINAJST DEKLET JE UTONILO.

Tampico, Mex. — Štirinajst deklet, ki so napravile tizer, so utonile v reki Panuco, ko sta trčila skupaj motorni čoln in vlačilna ladja.

OČE JE USTRELIL SINA.

Salt Lake City, Utah. — A. Woodward je ustrelil svojega 24 letnega sina Alfreda Woodwarda v prepiru radi konjske kupčije. Očeta so aretirali in obtožili umora prve vrste, sin je pa kmalu po strelu izdihnil.

ZEMLJIŠČA ZA NASELNIKE ODPRTA.

Washington, D. C. — Department za notranje zadeve naznanja, da je odprta za naseljevanje Fort Peck indijanska rezervacija v Montani, ki odsega 40,000 akrov sveta. Premogova polja ostanejo državna lastnina. Prošnje za domovišča (homestead) je treba uložiti v Glasgows, Mont.

ŽENE UPRAVLJAJO MESTO.

Valley Center, Kans. — Mestna uprava je sedaj popolnoma v rokah žensk. Mestni svet, ki sestoji iz samih žensk, je imenoval mrs. William Goodrich mestni maršal in mrs. George Bright mestni nadzornik. V mestni službi ni ene moške osebe.

JEKLARSKI DELAVCI SO ZMAGALI.

Granite City, Ill. — Štrajkajoči delavci v jeklarni Commonwealth Steel kompanije so se po stavki vrnili zmagovito na delo. Izvajali so osemurni delavnik in 10 odstotno povznanje meze.

PARNI KOTEL JE ŠEL V ZRAK.

Freedom, Pa. — V tovarni Fire Clay kompanije v Crows Runu je eksplodiral parni kotel. Mrtev je obkoljal 35 letni strojevoda Frank Viktorovič, rodem Slovenec ali Hrvat, kurjač Loman Sainier je pa dobil tako težke poškodbe, da zdravniki dvomijo, da okreva.

RUDNIŠKA KOMPANJIA PO-NUJA SVET.

Chisholm, Minn. — Oliver kompanija naznanja svojim delavcem, da oddaja svet svojim uslužbenecem brezplačno, da ga obdelajo. Semena jim računajo po lastni ceni. Druge rudniške kompanije posnemajo Oliver kompanijo. Vsak uslužbenec mora sam vprašati za svet.

PROTIDELAVSKA MESTNA ODREDBA.

Indianapolis, Ind. — Tukajšnji župan je dal potrditi občinskemu svetu mestno odredbo, ki proglašuje stavkarje in zagovornike stavke v industriji ob času vojne kot grešnike proti zakonom, ki jih je treba kaznovati.

Temu županu bi bilo dobro čitati še enkrat izjavo predsednika, da razume, da so Združene države vstopile v vojno, da zmaga demokracija nad avtokracijo v Evropi, in ne zato, da kak mestni svet v Ameriki konfiscira pravice, ki so zajamčene v ustavi in jih priznavajo zvezni in državni zakoni.

PO DOLGEM BOJU JE TVRDKA PRIZNALA UNLJO.

New York, N. Y. — Ward Bakling kompanija, velika pekovska kompanija, ki ima v velikih mestih pekovske tovarne, je priznala osemurni delavnik in je podpisala pogodbo z organiziranimi pekovski delavci.

STAVKA TESARJEV JE KONČANA.

Ashtabula, O. — Podjetniki so izjavili, da plačajo tesarjem 50 centov na uro. S preznanjem povznanja meze je končala stavka.

PRAKTIČNO KRŠČANSTVO.

Lexington, Mass. — Odkar je stopil v veljavo nov zakon, ki dovoli delati ob nedeljah in praznikih na farmah in vrtovih, je Follenova unitarianska verkev odpravila službo v cerkvi za mesec maj in junij, da lahko verniki obdelujejo zemljo.

LIVARJI SO IZVOJEVALI POVIŠANJE MEZDE.

Aurora, Ill. — Železolarji so izvojevali povznanje meze. Odslej imajo 50 centov na uro.

LEP USPEH PRISTANIŠČNIH DELAVCEV.

Philadelphia, Pa. — Pristanišni delavci so si priborili povznanje meze in osemurni delavnik.

USPEH RUDARJEV.

Racone, Ill. — Rudarji, ki so se pred kratkem organizirali, so si priborili povznanje meze in priznanje unije.

CESTOŽELEZNIŠKI USLUŽBENCI VIDJO ZMAGO.

Alliance, O. — Štrajkajoči cestnoželezniški uslužbenec Stark Electric železnice, ki z uslužbenec Cleveland Alliance & Mahong Valley cestne železnice zahtevajo povznanje meze in priznanje organizacije, so izvojevali deloma zmago na konferenci, med zastopniki uslužbenec.

Družba je izjavila, da od petih odpuščenih uslužbenec sprejme tri v službo, o sprejemu dveh ostalih je pripravljena razpravljati na prihodnji konferenci. Družba je pripravljena tudi povznanje meze, le glede priznanja unije se njeni zastopniki še malo kujajo.

REŠILNO DELO SE NI KONČALO.

Trinidad, Colo. — Rešilno delo zdaj malo bolj hitro napreduje. Do sobote so rešili prinesli štiri in šest deset ponesrečenih rudarjev iz rudnika.

V petek popoldne so našli rudarja, ki je klečal, pred glave je bil priglavljen s svojimi rokami. To dokazuje, da rudarja ni ubila eksplozija, ampak so ga umorili trupeni plini.

Novice iz jugoslovanskih krajev.

DUNAJSKO NEMŠKO GLEDALIŠČE V BELGRADU.

"Neues Wiener Tagblatt" z dne 7. II. piše, da je militaristična vlada v Belgradu pozvala ravnatelja dunajskega "Reinundtheater" Cavara, da pride v svojim osebnem v Belgrad in prireja predstave. Cavar se je odzval in v najkrajšem času bo v ta mostnem gledališču priredil predstave. Kot prva predstava bo opereta "Brüderlein fein" in še dve drugi kratki igri enodejanski. Predstava bo vodil režiser Guttmann in kapelnik Neumann. Že sama vest, da pride dunajske gledališke družbe gostovat v Belgrad, je ljudstvo toliko navdušila, da so bile že vse vstopnice prodane v preprodaji. Tako je zagotovljen obstoj nemškega gledališča v Belgradu. Kakor se čuje, nameravajo razna druga privatna gledališka društva prirediti predstave v drugih mestih Srbije, seveda prirejali bodo nemške predstave. Tako hočejo širiti nemški "Kulturtrager", nemščino v popolnoma slovanskih krajih.

Dr. GREGORIN ORTAN IZ ADVOKATSKE LISTE.

"Die Zeit" z dne 31. I. piše, da je bil iz advokatske liste ertan tudi dr. Gregorin in k tej vesti še dostavlja: "O dr. Gregorinu piše 'Grazer Tagblatt', da je on igral med primorskimi Slovenci in v Primorju sploh veliko vlogo. Sodeloval je na slovanski knjižniški shodi 1. 1908 v Ljubljani, kjer se je sešel z ruskim generalom Wladimirovom, grofom Bobrinskim, vodjem katodetov Miljukovom, dopisnikom ruskega časopisa 'Novoje Vremje' Slavinskim in z mnogimi drugimi slavinskimi politikarji. Ko je grof Bobrinski pozneje enkrat obiskal Trst, ga je dr. Gregorin peljal na Opéine, mu pokazal Trst in rekel: 'To je največje slovansko mesto'. Za časa balkan-

ske vojne je hotelsko društvo 'Grgljan', katerega je vodil dr. Gregorin, sprejelo na svojem običnem zboru sklep, da se da 'Srpskemu Crvenemu Krstu' (Srbski rdeči križ) na razpolago petnajst sob za ranjene srbske oficirje. Ko je izbruhnila italijanska vojna, je odšel iz Trsta. Dr. Gregorin je v parlamentu zastopal tretjo knetsko kurijo na Gorickem."

ZIVLJENSKE RAZMERE V AVSTRIJI.

"Die Zeit" z dne 4. II. piše: General Hofer, katerega je vlada imenovala za upravitelja življenjskih potrebščin v Avstriji, se je izjavil uredniku dunajskih časopisov sledeče: Avstrija je danes podobna trdnjavi, katere je obkoljena od sovražnika od vseh strani. Resnica je, da mi nimamo dovolj hrane, da bi se narod mogel preživeti do prihodnje zetje. Razumljivo je, da bo ravno v aprilu najbolj primanjlovala hrana. Žitne zaloge velikih trgovcev so prazne in sedaj se mora kupovati odnalnih kmetovalcev, kateri pa sanaj rabijo za prehrano. To nakupovanje pa se vrši jako počasi. Gotovo je, da bi dovoz iz Rumunije znatno olajšal življenjsko vprašanje, toda sedaj se ne more nič dovažati, ker je dololen tek reke Donave z mrazem, radi tega je uvoz živil nemogoč. Da bi se pa avžalo po suhem spomočjo srbskih volov, je pa prepočasno in tudi teh ni veliko na razpolago, ker se jih ravno tako rabi za prehrano v Srbiji nastanjene armade. Upa se, da se z nemško vlado doseže sporazum glede rumunskega žita. Obe državi bodeta natanko pregledali domačo zalogo žita in zalogo žita v Rumuniji in potem se bo sorazmerno razdelilo med prebivalstvo na obe državi. Mnogokrat se govori, da ima Ogrska več živil na razpolago, dočim mora prebivalstvo v Cislitvaniji stradati. To ni povsem resnično in Ogrska bo primorana oddati, česar ima dosti.

Zadnji udarec za Slovence v Avstriji. Da Avstrija hoče slovenski živelj popolnoma zatreti, je sedaj popolnoma jasno. Izdala je namreč naredbo, da se mora nemščina rabiti v vseh državnih, deželnih, občinskih in verskih uradih kot običajni jezik. Da ne bo mogoče ko misli, da to ni resnica, naj svedoči sledeča naredba, katero je izdal avstrijski Charles: "Mi, Karol I. (IV) no milosti božji cesar avstrijski, kralj ogrski, hrvaški, slavonski, dalmatinski in kralj češki, nadvojvoda zgornje in nižje Avstrije, kralj jeruzalemski, pokneženi grof Moravske in Istre, vojvoda Bukovine, itd. itd. Našim milim podanikom in vsem na rodod: Objavljamo tem potom, da se uvede v vseh uradih države, deželni, občinski in farnih nemški jezik kot splošno službeni za vse ozemlje, katero je pod našo močno roko in upravo. Od dneva razglasitve te naredbe je strogo prepovedano raba vsakega drugega jezika. Naše oblasti morajo natanko paziti, da se ta naredba strogo izpolnjuje, katere velja za vse podanike brez razlike in v slučaju, da kdo ne izpolnjuje te naredbe, se mora strogo kaznovati. Izdano na Dunaju, v naši cesarski prestolnici 5. marca 1917. — Karol I. (IV).

Dosti se je že pisalo o avstrijski vladi kot o najbolj tiranski namram slovanskim narodom, da je že skoro neumestno to ponavljati. Vsak si sa mlahko misli, da je avstrijska vlada šla za 100 let nazaj. V resnici bo Avstrija zadnja na svetu!

Polemika glede Dalmacije. — V pariškem listu "La Rappel" z dne 29. marca t. l. odgovarja g. Hinckov, član jugoslovanskega odbora nekemu Attilio Tamarou in pobija njegove trditve, da je Dalmacija italijanska dežela. Prinašamo samo odlomke iz njegovega spisa. Med drugim je pisal:

"G. Tamarou nam menda hoče prepričati, da so pokrajine ob Jadranskem morju kake divje pokrajine v centralni Afriki, katere je treba prej preiskati, da se ve kakšni narodi do tam žive. Isti ja in Dalmacija sta izvrstna civilizirani pokrajini, za kar se mora ljudstvu samemu vsa čast dati, ne pa avstrijski vladi, kar se lahko vsakdo prepriča. Imajo izborni občinsko upravo, deželne zbornice in državnozborske poslance. Od 83 občin v Dalmaciji imajo Slovani

82 v svojih rokah, od 41 deželnih poslancev je 35 Srbo-Hrvatov; a 11 poslancev, katere pošlje Dalmacija v državni zbor, in se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice, so vsi srbo-hrvaške narodnosti. In na podlagi teh javnih predstavitev naroda se mora sklepati, kakšne narodnosti da bivajo v Dalmaciji in nobeden drugi ne."

DOPIS.

Aliquippa, Pa. — V tukajšnji naselbini so delavske razmere še dosti zadovoljive. Dela se s polno paro, toda kaj nam pomaga, ker je pa tako neznosna dragotina, da človek komaj za najpotrebnejše zasluži.

Na društvenem polju lepo napredujemo. Društvo "Grozl" št. 122 S. N. P. J. priredi 30. maja t. l. svojo društveno veselico povodom razvitja društvene zastave. Tem potom vabim vsa slovenska društva iz bližnje okolice in rojake, da se te veselice vdeleže v velikem številu, ker bo zabava izvrstna v vsakem oziru, kar se sklepa iz pripravljanja. Veseljeni odbor je že sedaj na delu, da poskrbi za najboljšo zabavo. Igrala bo slovenska godba "Aleksander" iz Canonsburga, Pa. Že prej enkrat se je nekaj čulo, da ta godba izvrstno igra in radi tega se je nas zbrala večja "ekspedicijska" da se na lastne oči prepričamo, kakšna je ta godba. Ko smo prišli, so ravno imeli vaje, in po pravici rečeno, presenetila nas je. Igrala je izvrstno, in radi tega smo jo "okupirali" za našo veselico. Pri tej priliki se moram zahvaliti mr. Kokliču, vodji te godbe in oskrbniku dvorane tamošnjega "Kranjskega doma", ker so nas tako dobro postregli. Bili smo res prav potrebni okrepčila po tako dolgi vožnji na "Street-car". Mislim sem, da se peljem z parnikom v Havre ali kako drugo mesto ob morju, tako smo se "guncali" na kavi. Zahvaliti se moram tudi predsedniku nadzornega odbora S. N. P. J., mr. Jože Ambroziču ki nam je postregel z izvrstno kaplico rudečega in nas potem spremlil k lukci ozir. postaji počestne železnice. Srčna hvala vsem članom društva "Postojnska jama", števil. 138 S. N. P. J.

Gospa "Štoklja" se tudi kaj pridno oglašja v naši naselbini. Ob zadnjem obisku je pustila pri družini F. Bricej krepkega sinčka. Posečala nas je to zimo jako pogosto. Imeli smo skoro vedno take veselice.

Član ekspedicijske v Canonsburg.

Kako varčno ravnati?

Glavna potreba pri varčnem gospodinjstvu v ameriških domovih se ne opira samo na previdnost pri nakupovanju blaga, temveč na način, kako je mogoče odvrniti kako bolezen. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino je oni od pomočnik, katerega morja da za to potrebujete tudi vi. To zdravilo odpravlja vse slabe snovi iz črevesa, pospešuje prebavo in utrjuje na ta način prebavni sistem, da se ustavlja pred bakterijskimi napadi. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je ne prekorno in boljše od vseh drugih slanih izdelkov. Skuhano je samo iz grenkih zdravilnih rož in močnega naravnega vina, vsled tega je toliko vrednosti pri vseh železnih nepriklakah. Cena \$1.00 v lekarnah. — Trinerjev Ljalment je tudi zelo uspešno zdravilo za revmatizem, nevralgijo, izpahke, otokline, itd. Cena 25c in 50c v lekarnah; po pošto 35c in 60c. — Josip Triner, izdelujoči kemist, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem odprl trgovino s malanim blagom in se priporočam za obilen obisk — Vsakemu bom hvalačno postregel po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, HERMINIE, PA

Gostilna na prodaj.

Ugodna prilika za pravega moža v gostilniški obrti. Radi slabega zdravja se proda dobra urejena gostilna po zelo primerni ceni. Kogar veseli ta obrt, naj piše za pojasnilo na upravo "Prosveta", 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Pohn Vogriš, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verlerbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleora, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 21st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODESEK:

Jože Ambrozič, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, „Wyo.“

FOROTNI ODESEK:

Anton Hrašt, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Radišek, 679 box, Smithon, Pa.
Rudolf Pleterski, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, 1. Box 3, Willock, Pa.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zavertnik.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROZIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVE VSEBINE, ki sta jih rešili prva in druga instanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAŠT, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvom in upravištvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je tu naveden ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsako prvo sredo in tretjo četrtek v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

RAD BI IZVEDEL

za naslov mojega brata Johna Podbevška, doma iz vasi Log, fara St. Ožolt, na Kranjskem. Po domače so se imenovali pri hiši "Leve". Cenjene rojake ujudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar Vam bodem zelo hvaležen, ali naj se pa sam prijavim na naslov: Terezija Erzar, 786 Charles Street, Luzerne, Pa. (May 5, 7, 8, 9.)

RADA BI IZVEDELA

za svojega bratrance Janča Brakarja, podomače Blažetov iz Tomaevega pri Ljubljani. Najljubnejše prosim vse cenjene rojake in rojakinje, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, za kar Vam bodem zelo hvaležen, ali naj se pa sam prijavim na naslov: Terezija Erzar, 786 Charles Street, Luzerne, Pa. (May 5, 7, 8, 9.)

OPOMIN.

Opominjam vse one, ki mi dolgujejo, da čim prej poravnajo svoj dolg, vsaj do dne 5. junija. ako ne, bom prisiljen objaviti njih imena. Jaz sem v potrebi in rabim denar. Pošljete naj na naslov: Math Plutt, 116 W. Main St., Belleville, Ill. (Ad. May 8, 9, 10, 11.)

KADITE TILLMAN CIGARE.

Unisko izdelane
Ibykus Cigare10c
S. N. P. J. Cigare10c
Tillman Cigar Co.
AURORA, MINN.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbniških načrtov.
Tel. Franklin 5501
TEL. NA DOMU AUSTIN 55008

POZOR!

Popolna priprava za tiskanje naslovov, podpisov, imen in sploh vsega, kar spada v tiskovno stroko. — Sestoji iz: 254 finih gumijastih črk, posodo z namakalno maso, priprava za dviganje in sestavljanje, držaja in drugih potrebščin. Patent, ki ga imam v zalogi, je najnovejši, in stane \$1.60 s poštnino.

Sprejemam tudi naročila za vsakovrstne štampilje.

OTTO PEZDIR

Box 1611

New York, N. Y.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi podajmo donar vašim prijeteljem v staro domovino po uspešnih cenah. Plačujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge. MOČNA, KONSERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

SoroL

Prírepen po načinu, ki ga
je rabil star moder menih

JOSEPH MELUCH
gostilna, 5501, St. Clair Ave.
Se priporoča v obisk Slovincem in
Hrvatom. Sveže pivo, vino, žganje
in cigare.

Klobuke iz čistim in popra-
vijo za 50c.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

POZOR!

**govino
z brivsko pripravo?**

Kdor hoče imeti od 3 do 15 let. jamčeno brivno,
strojno za brivno, stroje za stavljenje, škarje in
vse brivsko in rezilno pripravo, naj se oglasi pri
meni. Vasko pri meni kapljeno rezilno orodje
in brusilnice enkrat breplačeno. Kdor ni z blagom
zadovoljen, se mu denar vrne. Škarjane brivne
se pošiljajo po pošti na spodaj označeni naslov.
Vse je dele jamčeno.

POZOR!

All že veste za edino slo-
vensko brusilnico in tr-

F. K. BAUZON, 5920 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Za časa neznosne druginje

V LEKARNAH

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Takaj je vreden pregovor "Takošenja pomoč, je najboljša pomoč". -- Zapetje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki se opominu, da si poiščete uspešno zdravlilo, pravočasno argovanje črev odstrani vse nečistoče, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

**Trinerjev Ameriški
Eliksir iz Grenkega Vina**

TRAINERS
AMERICAN
ELIXIR
BITTER-WINE
HORKE VINO
PREPARED BY JOSEPH HORKE

CENA \$1.00

Jos. Triner

IZDELOVATEL

CHICAGO, ILLINOIS.

1333-39 So. ASHLAND AVE.

DOPISI.

Breezy Hill, Kans. — Proslava delavskega praznika prvega junijka in proslava desetletnice društva "Prvi Maj" št. 65. SNPJ. s sodelovanjem socialističnega kluba št. 30 se je jako dobro izvršila.

Že ob 9 uri zjutraj so prihajali sobratje in soderugi od sosednjih društev od vseh strani v obilnem številu. Ob 10 uri je nastopilo več govornikov. Prvi govornik je bil br. Richard Spaček, kateri je nam svojim govorom pojasnil nekoliko zgodovine o desetletnem obstanku društva "Prvi Maj" št. 65. Društvo je bilo ustanovljeno dne 28. aprila leta 1907, s 26 člani. Upravo vodstvo, lepa sloga in prava bratska ljubezen je dovedlo društvo do lepega uspeha. Kljub mali naselbini prekaša po številu članstva vsa ostala društva v državi Kansas in je tretje najmočnejše društvo pod okriljem SNPJ. Društvo šteje danes 235 članov, članice in otrok. Da smo dosegli ta sijajni napredek, sa zahvaljujem vsemu članstvu za složno skupno delovanje.

Za časa teh desetih let nam je S. N. P. J. izplačala na tisoče in tisoče dolarjev bolniške podpore, zakar smo ji vsi iz srea hvaležni. Predvsem je pa bila nam tudi sreča mila, da ni bilo v dobi 10. let niti ene nekega smrtnega slučaja pri našem društvu.

Nato so nastopili še sledeči govorniki: John Marn, Fr. Šetina iz Yale, Kans. in John Goršek iz Radley, Kans. Vsi govorniki so v pomenljivih besedah razložili pomen današnjega praznika in kako se je mogoče proletariatu rešiti težkih verig, v katere je nas vklepil današnji krivični kapitalistični sistem.

Po končanem govoru je zapelo pevsko društvo "Bodočnost" iz Gross, Kans. v lepo ubranem tonu marseljezo, za kar je želo od vseh navzočih poslušalcev obilen aplavz. Nato je začela godba svirati živahne poskočnice in več ducatov parov se je v veseljem sukalo po dvorani. Ni trajalo dolgo, in dvorana je bila natlačeno polna.

Mnogo veselja in smeha je napravila igra "Srečolov". Naj omenim, da je ena sama navadna kokoš prinesla \$24.25 dohodkov. Razloženih je bilo večje število vsakovrstnih predmetov v licitaciji. Tudi to se je zelo naglo in povoljno oddalo do začnega komada.

Na keglšču je celi dan več dobro izurjenih rok marljivo podiralo "kegelne" za dobitke. Seve tudi v korist društveni blagajni. Glavnega dobitka je bil deležen Fr. Strudel in Newburga, Kans. Kegljanje se je vršilo v lepem redu, zakar gre vsa hvata soderugi Fr. Gračnarju.

Veliko zanimanje je bilo za dramatično igro. Že eno uro pred doletenim časom, se je brez vstopnine nabralo veliko število občinstva pred zagrinjalom ter radovedno pričakovalo nastop igralcev. Vreditega je nastala nekaka zmečkanjava pri pobiranju vstopnine. V podobnih slučajih naj bi cenjeno občinstvo vendar bilo nekoliko bolj obzirno in naj se drži določene reda. Pomisliti je treba to, da vsa priprava k igri stane precej denarja in radi tega je pa treba, da se ti izdatki vsaj deloma pokrijejo z vplačano vstopnino gledalcev.

Igra je bila zelo mojstersko izpeljana. Vsa igralce je svojo ulogo dobro izvršil, akoravno je bilo to njih prvi nastop. V prvi vrsti gre vsa čast voditelju igre Mr. Johnu Marnu za njegovo požrtvovalnost in trud. Želeli je, da bi igralci ob priliki zopet nastopili in nas razveselili s kakšno igro. Kajti to ni le naše veselje, ampak steni se iskreno tudi drugim, da smo Slovenci napredni narod.

Na tem mestu se zahvaljujemo vsem bratskim društvom, ki so se vdeležila proslave. Vsa hvata pevskim društvu "Bodočnost" za njih udeležbo. Nadalje hvata Jas. Koširju in Ant. Vetrniku za njih trud, ker sta šla naokrog rojakov in nabrala vsakovrstna darila in še v gotovini \$15.80 za korist društvene in klubove blagajne. Obenem presrečna hvata vsem darovalcem, ki so nam pripomogli do boljšega uspeha.

Proslava se je izvršila v najlepšem redu in upam, da vsem, kateri so se vdeležili te velike veselice, ostane prvi majnik 1917 trajnem spominu. J. Černe,

Cleveland, O. — Vsak človek, vsaka družina, vsak narod in vsaka država si prizadeva, da postavi poslopje, v katerem razpravlja o svojih razmerah in o svojem delovanju bodisi za sedanjost, ali za bodočnost. Radi tega je cilj vsakega, da si postavi kolikor mogoče udobno in razmeram odgovarjajoče poslopje, katerega si potem imenuje "svoje ognjišče". Ako pogledamo vsakega posameznika, kateri si misli ustvariti bodočnost, njegova najprva skrb je, da si postavi svoj lastno hišo. Vsaka država ima skrb, da imajo zastopniki ljudstva primeren prostor, kjer razpravljajo o položaju. In ravno tako imajo posamezni narodi svoje domove, svoje narodne zbornice, kjer se izobražujejo, razpravljajo o narodnem položaju. V vsaki naselbini kjer je zadostno število enega naroda naseljenega, si takoj postavijo svojo lastno dvorano. Le pogledmo malo naokrog in videli bomo krasne stavbe, katere en narod lahko imenuje "Ta stavba je last vsega našega naroda in ne enega posameznika". In pri tem se mu oči posvetijo svetega narodnega navdušenja. Pustimo druge narode in pogledmo si naše bratske slovanske narode, n. pr. brate Čeha. Ravno tukaj v Clevelandu imajo krasne domove, krasne dvorane, katere so last vsega tukajšnjega češkega naroda. In mi Slovenci? S trpkostjo zavestjo moramo priznati, da nimamo ne ene razmeram odgovarjajoče dvorane, v kateri bi lahko razpravljali o našem položaju. Da bi prirejali svoje narodne veselice. Da bi se izobraževali glede narodnostnega vprašanja. In kdo je vsega tega kriv? Edino naša čelomurnost, naša nesloga in strankarstvo. V zadnjem času se je šele začelo intenzivnejše delo za naše narodno emancipacijo, intenzivnejše delo za zgradbo našega narodnega ognjišča. Vsa čast a možem, kateri so začeli z neumornim delovanjem, da se je ta stvar spravila v tek, da smo za toliko napredovali, da ni nikdo pričakoval takega uspeha v tem kratkem času. Toda dragi rojak! s tem se ni končano in delovati moramo še bolj neumorneje, da se prekoristna ideja čim prej vresniči. Ta napredek nas mora še le vzpodbuditi, da še bolj marljivo delamo za vresničenje tega za vse tukajšnje Slovence prekoristnega načrta.

Čim bolj se približujemo cilju, tem neumorneje moramo delati. Kakor pri vsaki stvari, tako tudi tukaj primanjkuje gnetnih sredstev. Resnica je, da se tukajšnji rojak vedno bolj zanimajo za to stvar, in skoro ni veselice ali društvene zabave sploh, na kateri bi se ne nabiralo prostovoljnih prispevkov za "Narodni Dom". Radi tega vsa čast požrtvovalnim rojakom. Pri zadnjem občenem zboru direktorija "Slovenskega Narodnega Doma", se je sklenilo, da se priredi velik bazar, kateri se prične 30. junija, v korist blagajne "Slov. Nar. Doma". Radi tega se pozivlja vse tukajšnje Slovence, da se potrudite, da bode ta bazar izpadel kolikor najboljši mogoče. Nobeden naj se nikar ne ustraši žrtvovati po svoji moči, nikar naj se ne vstraši žrtvovati svojega prostega časa, da bi ne pomagal delovati v ta namen. Pozivlja se vse slovenske žene in dekleta, katere ste poznane kot jako izvrstne v izdelovanju vsakovrstnih ročnih delih, da se pripravite že sedaj, da vsaka žrtvuje nekaj časa v ta namen, da izvrši kako krasno ročno delo, katero bi potem darovala za bazar. Za vsa ročna dela se bode priredil poseben odtok in na vsakem predmetu bode ime darovalke. Upa se, da se odzovejo temu pozivu vse zavedne slovenske žene in dekleta, da podarijo kako stvar, kotkter je le mogoče v danih razmerah. Pozivlja se sploh vse zavedne Slovence, da vsak podari kako stvar, bodisi ali one vrste. Na bazarju pride vsaka stvar v korist. Mogoče bode zopet kakšen rek, pa že zopet ta "fahtarija". Toda le počasi dragi rojak. Za vsako celozupneno na rodu koristno ali nekoristno stvar je treba prostovoljnega prispevka. Kjer koli si nabavljajo kako stvar, katere je last čelga naroda, si jo morajo preskrbeti v prostovoljni prispevki. Le oziroma se v staro domovino. Ako so hoteli kupiti nov zvon, postaviti si novo cerkev, kapelico ali kar si že bode, vselej so napravili "ofer", akoravno bi morala za to stvari skrbeti država, ker se je za tako stvar že itak plačevalo z davki. Ako si boče država

postaviti oziroma zgraditi kako celej državi spadajoče poslopje, tudi ona išče prispevke obliki davkov itd. Tam ni treba prostovoljnih prispevkov, kjer dela ena korporacija, katere sama lastuje kapital. Toda pri tej priliki, ko bomo postavili za vse tukajšnje Slovence prekoristen "Dom", si ne moremo drugače pomagati, kot da zbiramo prostovoljne prispevke. Ta "Dom" bode koristil vsem Slovincem, brez razlike vere ali stranke ali prepričanja. Odprt bode vsem in ne samo posameznim društvom. Radi tega se morate vsi Slovenci brez razlike vere ali stranke zavzeti za to stvar in pomagati do hitrejšega vresničenja. Radi tega se pozivlja še enkrat vse Slovence v Clevelandu: "Na delo za 'Slovenski Narodni Dom'".

Fr. Somrak, t. č. čl. direkt.

Barberton, O. — Ker so iz tukajšnje slovenske naselbine tako redki dopisi, sem že začel premišljevali ali je temu vzrok drag papir ali pa spomlad, da vsakdo rad poleti v krasno se prebujajočo naravo. Da je papir v resnici drag to jaz rad verjamem, ker sam skušam.

Delavske razmere so tukaj še nekoliko povoljne. V tukajšnji okolici sta dve tovarni, ki obratujeta s polno paro po dnevi in po noči. Radi tega bode marsikateri mislil, da moramo imeti denar, ker se tako dobro dela. Toda kaj pomagata, ako mora vsaki dan delati in ko napraviš balance, pa imaš v soboto ko dobiš plačo in "zglihaš" svoje "kljčke" ravno toliko, kot si imel, predno si začel delati. Nekateri gospodi so že tako usmiljeni, da svo odgovornost radi denarja prevzamejo nase, da ni treba ubogomu delavcu imeti te skrbi, kam bode denar spravil, da mu ga kakšen tat ne ugrabi.

Pred nedolгим časom se je ponesrečil tukajšnji rojak John Ottničar. Peljal se je na "zprehod" s svojim motornim kolesom. Na poti se je menda zaletel v avtomobil in pri tem dobil nekaj poškodb. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, katero je po dveh dnevih zopet zdrav zapustil.

V zadnjem času je obiskala tukajšnje naselbino g. škorklja. Oglasila se je pri družini Johna Skubelovi, kjer je pustila krepkega sinčka. Nato je šla obiskat družino Johna Ratejevo, kjer je pozabila čvrsto hčerko. Nato se je podala k družini Tony Jeronovi, kjer je podarila krepkega sina. Vsem tem družinam čestitam, mladim Amerikancem pa obilo sreče.

Našo naselbino je doletela ta čast, da smo dobili novega dušnega pastirja, kateri nas bode vse rešil večnega pogubljenja. Ta gospod vedno pridiguje, kako moramo pridno k spovedi hoditi, božjo službo obiskavati. Toda ne vem, da so tukajšnji katoličani tako malomarni, kar nič ne marajo poslušati njegove zapovedi. Nekateri menda pravijo, kaj bode hodil v cerkev, ker lahko doma molim. Jaz bi že šel nekolikokrat v cerkev. Toda kar nas je "pečlarjev" imamo navadno v nedeljo zjutraj velikega mačka, s katerim se ne spodobi iti v cerkev. Ako bode tako hodil k službi božji, bode gospod kmalo sam sebi maševal.

Ker se je ves živež tako podražil, da ne morem več shajati s svojo pečlarijo, bodem poslušal Mr. Gajžlovo nasvet. On si je menda iskal delo v Chicagi v "Home for Girls". Ravnotako bode tudi jaz naredil. Kadar bode dobil, bode še poročal. — S pečlarskim pozdravom

Frank Boh.

Ashland, Wis. — Gotovo je marsikateri radoveden, kako se nam tukaj na farmah godi, hočem malo poročati. — Kar se zane tiče, ta starka se ne mara nikamor "premuhati". Nejevoljni smo že tako nanno, da bi jo najraje poslali v neukusnemu "kajzerju" za darilo, da bi zmrazil v njej. Lansko leto v tem času je bilo že vse zeleno, in drevje je že bilo v cvetju. Letos se pa nikamor noče premakniti. Vendar upam, da bode letošnja letina dobra, kljub poznej spomladini. — Sedaj amo začel spomladni saditi, za katerega je še dosti časa. Živina se je jako podražila. Krava, katero se je prej prodala za 60 dolarjev, stane sedaj 100 ali pa še več. Sploh vse stvari prodamo sedaj dražje, kot pa takrat, ko sem jaz prišel sem.

V začetku je za vsakega, kateri začne delati na farmi, jako težavno. Tako se je tudi meni godilo.

Toda sedaj mi pa ni nič hudega, ko sem enkrat vse v red spravil. Pretečeni teden smo izgubili iz svoje srede rojaka Petera Homana. Bolehal je že dolgo časa. Imel je zelo lahko smrt. Samo dve uri mu je bilo bolj slabo predno je zatisnil oči. Naj v miru počiva. Tukaj zapuščata tri otroke, dva fanta v starosti 19 in 17 let in eno hčer, katere je stara 9 let. Radi tega bode kljub temu lahko obdelovali farmo. Zalujoči ženi moje iskreno sožalje.

Frank Hočevar.

Glencoe, O. — Kakor se narava spomladi prebudi iz dolgega zimskega spanja in se nanovo oživi, tako se tudi zavedno delavstvo dvigne v spomladnem času. Najlepši mesec spomladi je mesec maj in prvi majnik praznično delavstvo. Vse zavedno delavstvo praznuje ta dan in ga tudi porabi za svojo agitacijo, da kolikor mogoče pridobi novih bojevnikov v svoje vrste, v vrste socialistične armade. V vsaki naselbini, kjer so zavedni delavci, se ta dan praznuje. Tako se je tudi v tej naselbini Neffs praznoval ta dan slovesno. Prebivalstvo tega mesta je skoraj vse socialistično, kar se je že pokazalo pri zadnjih predsedniških volitvah, ker je socialistična stranka dobila največ glasov, med tem ko jih nasprotni dve stranki nista toliko. Najbolj se pa organizirajo Čehi in Poljaki.

Na slavnostnem prostoru je nastopilo več govornikov, kateri so nam v lepih govorih orisali današnji delavski položaj. Med drugimi je tudi nastopil urednik lista U. M. W. of A. "Gornik Polsky" soderug W. Dinowski iz Pittsburgha, Pa., kateri je ožigosal današnji gnili kapitalistični sistem in pojasnil položaj delavstva. Orisal nam je tudi sedanjvo vojno, katero so povzročile kropane glave in kapitalisti. Ti so krivi vsega današnjega strašnega krvolitja na oni strani oceana. Po končanem govoru je sledila deklaracija in gledališka predstava. Nastopile so mlade deklice, ki so vršile svojo nalogo prav dobro. — Majske slavnosti so se vdeležili tudi soderugi iz bližnjega Glencoe.

Nekateri mislijo, da že vse vedo o socializmu, nekateri že naprej vedo, kake članke in dopise bo prinesel ta ali oni socialistični list. Delavci, rojaki, mi tega ne smemo misliti, da smo že dovolj izobraženi in da ne potrebujemo nobenega poduka več. Čim bolj se bomo izobraževali, tem lažje bomo vodili boj z našimi nasprotniki, tem preje bode padel kapitalistični sistem in tem preje bomo dosegli svoje pravice. Vsaj delavce ne zahteva več, kot samo one pravice, katere so nam dane po vseh naravnih in državnih postavah. On ne zahteva drugega, kot nekoliko povišanje plače v sedanji draginji in boljše varnostne naprave v premoogo koplji, sploh kjer je delavec vposlen. Toda kaj nam pomaga, ako nam v sedanjih razmerah povišajo plače, ker nam pa še enkrat toliko vzamejo na povišanju cen živil.

Delavce je eni odločnat faktor, po čigar zaslugi se vrši vsa industrija; brez delavca ne bi prišlo nobene tone premoga na površje zemlje. Edino delavcu in ne kapitalizmu, bi se današnja človeška družba morala zaupati, da stoji na tem stališču moderne industrije kot je danes. Vsak delavec se bori za izboljšanje delavskih razmer zase in svoje potomce, da bi imeli boljše čase, kot jih je sam imel v mlajših letih. Bori se za osvoboditev izpod kapitalističnega jarma. Izpoda pa ve vsak posamezni delavec, da ne opravi ničesar ako se sam bori in sam zahteva izboljšanje razmer. Radi tega se je združil s svojimi sodelavci, svojimi sotrpini in skupno zahteva svoje pravice. Ker vedo, da v slogi je moč, radi tega se organizira vse delavstvo in stopajo vsi zavedni delavci v ene vrste bojevnikov. Da, ko bi bili vsi delavci združeni v eni stranki, bi se razmere za delavce brez noč izpremenile. Tako je pa žalilog še dosti delavcev, kateri se boje delavske stranke, kot bi bila nevem kakšna nevarna zver, leveda največ radi nekaterih slovenskih časopisov, kateri bi najraje videli, da bi prave delavske liste kar črez noč vrag vzel. Delavci, združite se in pristopajte v delavsko stranko, porabite svojo moč, katero imate in ki je ne-

premagljiva, kadar jo bode znali izrabiti. Ne poslušajte nasprotnikov socializma, kateri vam predočujejo socialistično stranko kot najbolj nevarnega sovražnika človeške družbe in poveličujejo kapitalizem, kateri je po njihovih mislih največji dobitnik ljudstva. Kdo bo nosil bremena, katere bodo naložili satrapje kapitalizma? Kdo drugi kot delavstvo, čigar si ti delavci posamezni član. Ne bodo prenašali oni, kateri bi ga najlažje. Ne, preložili ga bodo na rame drugim. Radi tega je potrebno, da se vsi delavci združijo v pravi delavski stranki in razdele breme enakomerno na vse človeštvo, da

bodo vsi prenašali različna bremena in ne samo eni. Delavci, naročajte se na prave delavske časopise in socialistične knjige in spoznali bode, kam peje pot današnjega kapitalističnega sistema. Kadar bo vse delavstvo organizirano, kadar bo dovolj močno, tedaj bode prenehali boji na industrialnem in političnem polju. Da se pa to zgodi, je treba, da se vse delavstvo organizira in pristopa v tabor zavednega delavstva, v stranko, katere nas bo pripeljala v boljše razmere, kjer bo v resnici vladalo bratstvo, svoboda in ljubezen. — S socialističnim pozdravom

Aloja Bric

Vabilo k razvitju zastave,

katero bode razvilo

DRUŠTVO "LUNDER ADAMIČ"

štev. 165, S. N. P. J.

dne 30. Maja. (Decoration Day)
v WICK HAVEN, PA.

Uljudno vabimo vsa bližnja društva vseh Jednot in Zvez in sploh vse cenjeno občinstvo, da se kar največ mogoče vdeleže slavnosti razvitja naše društvene zastave. Naše društvo je vedno pripravljeno vrniti enake slavnosti.

Za svežo pijačo in dober prigrizek, red in mnogo zabave bode skrbel veselčni odbor.

Natančnejši program bode videli v tem listu v poznejših izdajah. Toraj na svidenje vsi do zadnjega dne 30. maja v Wick Haven, Pa. Vam kliče za društvo "Lunder Adamič" veselčni Odbor!

Vabilo na veselico in k razvitju društvene zastave

katero priredi

društvo "Grozd" šte. 122

S. N. P. J. v Aliquippa, Pa.

DNE 30. MAJA t. l.

Najuljudnejše vabimo vsa slovenska društva in vse slovensko občinstvo naše bližnje okolice; da se v čim največ mogoče velikem številu vdeleže naše veselice in razvitja društvene zastave. Program je: Od 8 do 10 ure se bodo sprejemala društva in od 10 do 11 se bo premikal sprejod po naselbini. Razvitje zastave in razni govorniki nastopijo. Potem se vrnemo v dvorano, kjer se bo vršila veselica. Na veselici bode preskrbljeno z vsem točno in dobra postrežba in mnogo zabave, igrala bode izvrstna godba. Pridite vsi stari in mladi in se zabavajte z nami! — Vam kliče društvo "Grozd".

ODBOR.

Vabilo na slavnostno desetletnico,

katero priredi

društvo "Slovenec" šte. 68,

S. N. P. J.

dne 3. junija t. l. v Slovaški Sokolski dvorani na Racine ulici (med 16. in 17. ulico) v Racine, Wis.

Program je bogat z raznovrstnimi prireditvami in igrala bo godba na pihala. Uljudno vabimo vsa bližnja slovenska društva in vse slovensko občinstvo, da se mnogoštevilno vdeleže te naše slavnosti.

Začetek slavnosti bo ob 2.30 min. popoldne.

Vstopnina v predprodaji je 15c, pri blagajni pa 25c.

Društva, ki pridejo korporativno, so vstopnine prosta. Drame v spremstvu možkih so tudi vstopnine proste.

Pridite vsi do zadnjega na slavnost in se zabavajte z nami, ob priliki vam povrnemo. Za dobro postrežbo in mnogo zabave bode skrbel

ODBOR.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETA" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

IZ GLAVNEGA URADA S. N. P. J.

SPLOŠNO GLASOVANJE ŠTEV. 7

Glasovnica posameznega člana(ice).

Na splošnem glasovanju je iniciativni predlog društva Naprej, številka 5, glasovnica, ki jo je predložil član, da se glasovanje je javno in zahteva se, da glasuje član(ice) in od teh mora biti 2/3 za predlog, da se ga uveljavi.

Predlog se glasi:

(Stran 64) Splošna pravila, člen 1. "Assessment," točka 4, ki se glasi: Suspenzija za člane in članice, ki do 25. v mesecu ne plačajo asessmenta, stopi v veljavo 25. prejšnjega meseca in preneha z dnem, ko društveni tajnik prejme assessment od suspendiranega člana in članice.

Suspenzija za člane in članice, ki do 25. v mesecu ne plačajo asessmenta, stopi v veljavo 25. istega meseca ter traja eden mesec dni in preneha 25. drugega meseca, ako je društveni tajnik prejel ves zaostali dolg in tekoči assessment od suspendiranega člana in članice.

(Stran 88) Člen XIII. "Suspenzija," točka 1. se sedaj glasi: Suspenzija nastane sama od sebe za člane in članice, če ne plačajo asessmenta 25. v mesecu pri društvnem tajniku. Suspenzija stopi v veljavo 25. istega meseca ter traja eden mesec dni in preneha 25. drugega meseca, ako je društveni tajnik prejel ves zaostali dolg in tekoči assessment.

se naj spremeni in glasi:

Suspenzija nastane sama od sebe za člane in članice če ne plačajo asessmenta

DA	NE

Član društva _____

Podpis člana(ice)

N. B. Glasovanje se prične 1. maja in konča 26. junija t. l., od katerega dne vsak član pošlje glasovnico svojemu tajniku.

Naznanila in vabila

Cleveland, O. — Opozorjam vse članice društva "Napredne Slovence", št. 127 S. N. P. J., da se v slučaju bolezni obrnejo na od države izplašane zdravilne in ne na kake mazalce, ker v nasprotnem slučaju izgube podpore. Točnega naslova v pojasnilo. — Fanny Pristav, tajnica.

New Derry, Pa. — 30. maja t. l. priredi društvo "Zvesti bratje", št. 70 S. N. P. J. veliko veselico povodom razvilita društvene zastave. V upanju, da bo to dan lepo vreme in ne tako kot je sedaj, se ugodno vabijo vsa okoliška slovenska društva in rojake, da ne pozabijo na dan vdeležiti se te veselice. Zavehe bodo vsakovrstne dovolj na razpolago, za mlade in bolj priletna. Načrtanec v pojasnilo. — Fanny Pristav, tajnica.

Chicago, Ill. — Naznanjam članom društva Francisco Ferrer št. 131, da je s 1. majem prevzel tajniški in blagajniški posel br. Matt Turk, 2507 So. Clifton Park Ave. Toliko na znanje, da ne bo kdo prišel plačevati asessmenta na nazadni naslov. — Frank Šava.

Collinwood, O. — Društvo "Planinski raj", št. 185 S. N. P. J. priredi 13. maja t. l. veliko veselico ob priliki svojega petletnega obstanika. Veselica se vrši v Mr. Kuničevi dvorani. Vabi se naj ugodnejše vsa slovenska društva in vse rojake iz bližnje okolice, da se te veselice v največjem številu vdeležijo. Za dobro postrežbo in dobro godbo jamči odbor. Svira orkester pod vodstvom Mr. Špekha. — Vstopnina: za moške \$1, dame v spremstvu proste, posameznice 50c. — Del čistega dobička se bo deloval za nesrečnega Alois Jurčiča, kateri se nahaja že dolgo časa v ječi. — Marija Copriš, tajnica.

Lyons, Ill. — Članom društva "George Washington", št. 270 S. N. P. J. se naznanja, da se na zadnji redni mesečni seji sklenilo, da plača vsak član(ica) prihodnjo mesečno sejo \$1 v društveno blagajno, da se opomore k boljšemu finančnem stanju. — Da bi se priredilo kako veselico, so preselile razmere in mogoče, da bi napravili deficit. — Ob enem se naznanja, da se je na zadnji redni mesečni seji enoglasno glasovalo, da se ne smatra prizadete članice društva "Sparta", št. 61 S. N. P. J. za izobčene. Toliko v znanje vsem onim članom, kateri niste bili na zadnji seji. — Frank Vidmar, tajnik.

Barberton, O. — Opozorjam vse dolničarje R. H. D. doma, da se prihodnje seje, katera se vrši v nedeljo 27. maja t. l. vsi vdeležijo. Na dnevnem redu imamo več važnih točk in volitev predsednika, podpredsednika in zapisničarja. Pridite vsi, da ne bode potem kakšnega zamiranja. — V tukajšnji naselbini je umrl rojak Matte Schudolnik v starosti 24 let. Bolehal je že dolgo časa za raka in posledično podlegel. Tukaj zapuščeno in hčerko, v stari domovini na strani in brate. Lahka mu bodi tuja zemlja. — Bil je član S. N. P. J. — John Stehly.

Ely, Minn. — Društvo "Prvi majnik", št. 268 S. N. P. J. priredi 13. junija t. l. veselico ob priliki razvilita društvene zastave v Frank Virantovih prostorih Varnost. Točno ob deveti uri dopoldne razvilita zastave; gozdi; sprejeto po mestu. Po končani slavnosti odkorakamo na veselilni prostor. — Tem potom vabimo najugodnejše vsa bližnja slovenska društva in rojake, da se vdeležijo te slavnosti in veselice v največjem številu. Ob priliki bomo tudi mi vrtili. — John Skuhar, tajnik.

White Valley, Pa. — Zensko podporo društva "Roka Naprednosti", št. 308 S. N. P. J. priredi 12. maja svoje ve-

selico v tukajšnji dvorani. — Vabi se vsa tukajšnja slovenska društva in rojake iz bližnje okolice, da se te veselice polnostevilno vdeležijo. Za dobro postrežbo in zabavo skrbi veselilni odbor. — Čisti dobiček je namenjen za društveno blagajno. Začetek veselice točno ob šest uri zvečer. Igrala bodo slovenska godba. — Vstopnina: za moške \$1,00, ženske proste. Pijača prosta. Kdor bo dobil priden, dobi krasno in sladko darilo. Torej rojaki požurite se. — Veselilni odbor.

Baltic, Mich. — Naznanjam vsem članom društva "Danica", št. 22 S. N. P. J., da se od sedaj naprej vrše redne mesečne seje v Narodni dvorani, na So. Range, pod tukajšnji cerkvi in sicer vsako tretjo nedeljo v mesecu točno ob dveh popoldnih. Prihodnja seja se vrši 20. maja t. l. — Pozivljamo vse člane, da se pridno vdeležijo mesečnih sej, in vsak naj skuša pridobiti novih članov. Opozorjam člane, da vestno izpolnjujejo društvena pravila, posebno za časa bolezni, da ne bode potem nepotrebnih sitnosti. — M. D. Likvich, tajnik.

Ogishby, Ill. — Rojakom in rojakinjam je menda že znano, da nam je nemila smrt pobrala iz naše srede sestro Mary Sitar. Omenjena je zadnja pristopila v naše društvo in prva tudi zapustila. Ona ni mislila, da bode morala tako hitro zapustiti to dolno solz. — Opozorjam vse rojakinje, katere se niste pri nobenem podpornem društvu, pristopajte, ker ne veste, kdaj in kje vas čaka nesreča. Pogreb ranjke je bil zelo lep in tukajšnji rojaki so se ga vdeležili v velikem številu. Moja nasrčnejša hvla vsem vdeležencem. Posebno se moram še zahvaliti društvoma "Lilija" in "Mladi Slovenci" za krasne darovane vence. Počivaj mirno v tuji zemlji, draga sestra. — Na zadnji redni mesečni seji se je sklenilo, da priredi društvo "Vrtnica" 30. maja t. l. svojo veselico v prid društvene blagajne, na kateri bode igrala slovenska godba. Tem potom vabim se sedaj vsa tukajšnja slovenska društva kakor tudi vse rojake iz bližnje okolice, da se te veselice vdeležijo v obilnim številu. Za dobro postrežbo in fin prigrizek bode skrbel veselilni odbor. Natančnejši program bode še pravočasno priobčen. — Opozorjam vse članice društva "Vrtnica", da se prihodnje mesečne seje vdeležijo v obilnem številu, ker moramo veliko ukreniti glede veselice. — Mary Meglič, tajnica.

Broughton, Pa. — Društvo "Zveza", št. 55 S. N. P. J. priredi 30. maja t. l. veselico in obklesilo, na katero se ugodno vabi vsa bližnja in daljnja društva, da se te veselice vdeležijo v kar največjem številu, kakor tudi vse rojake in rojakinje iz bližnje in daljne okolice. — Veselica se prične ob 2 uri popoldan in traja do polnoči. — Vstopnina 25c. — Za dobro postrežbo in fino pijačo bo skrbel veselilni odbor. — Društvo je na zadnji seji sklenilo, da se bo z onimi članicami, kateri se ne vdeležijo vsake tretje mesečne seje, postopalo po pravilih. Nadalje je sklenilo, da vsak član plača 25c za nesrečnega Lina Jurčiča. — John Vrečar, tajnik.

Export, Pa. — Društva št. 232, 290, 317 in 320 S. N. P. J. v White Valleyki dolini priredi skupno veliko slovensko ob priliki razvilita skupne društvene zastave 30. maja t. l. v Exportu, Pa., poleg železniške postaje. Po razvilitu zastave se vrši sprejeto v White Valley, Pa., kjer se vrši velika veselica z plesom v "Slovenski dvorani". Tem potom vabimo vsa društva S. N. P. J. iz Westmoreland in Allegheny Co., Pa., kakor tudi vsa slovenska društva drugih jednot in zvez in vse posamezne rojake, da se te slavnosti vdeležijo v kar največjem številu. Za oddaljene društva in rojake je najboljši pripravek oni vlak, kateri odhaja iz Pittsburgha ob pol dvanajstih uri pride v Export, Pa., ob eni uri. Društva iz Hermisa in okolice naj po vsemu karso do Trafford in potem oni vlak, ki pride iz Pittsburgha ob 12 uri in 15 minut. Tako bi prišla vsa društva skupno k razvilitu zastave, katera se

vrši takoj po odhodu vlaka. Zastava bode zelo lepa in slika njena zelo pomembna, katera predstavlja združenje vseh delavcev čelene sveta. — Marsikdo bode mogoče skomignil z rameni, če kaj je treba ob tej draginji prirediti razvilitu zastavo in posebno sedaj, ko se nahajamo v vojnem času. Toda bili smo pripravljani za to slovesnost že prej, ko se ni bilo vojne in ne take draginje. Ravno ko smo bili že na sredi našega cilja, in smo imeli že skoro vse pripravljeno, pa namo hoteli vso stvar opustiti, in se posebno ne ker nam sree vedno narekuje, le naprej za združitev vsega delavstva pod eno zastavo. — Še enkrat vabim najugodnejše vsa slovenska društva, da se vdeležijo te slavnosti. — Jožef Brle, zapisnik. zasl. odbora.

Pleasant Valley, Pa. — Društvo "Slovenija", št. 41 S. N. P. J. priredi v Pleasant Valley, Pa., veliko veselico v soboto zvečer dne 19. maja t. l., na katero ugodno vabimo vsa okoliška društva in rojake, da se te veselice vdeležijo v mnogobrojnem številu. Za dobro postrežbo in fin prigrizek jamči odbor. Opozorjam vse člane, da se vdeležijo vsi te veselice, ker v slučaju, da se kateri ne vdeležijo te veselice bode moral plačati 50c kazni v društveno blagajno. — Torej na svidenje v soboto zvečer 19. maja t. l. — Tajnik.

Gross, Kans. — Pozivlja se vse člane društva "Zvonček", št. 206 S. N. P. J., da se prihodnje mesečne seje, ki se vrši 20. maja t. l. vsi vdeležijo, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk in volitev novega društvenega tajnika. — Zatorej, vdeležite se vsi prihodnje seje. — Fr. Homar, tajnik.

Struthers, O. — Društvo "Pomoč v sili", št. 277 S. N. P. J. ima sedaj naprej vsako tretjo nedeljo v mesecu svoje redne mesečne seje. Preselili smo se namreč morali v drugo dvorano in sicer v Steve Regalia, za katero dvorano menda vsak član dobro ve. Opozorjam vse člane, da se prihodnje mesečne seje vsak član(ica) vdeležijo, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk in volitev novega društvenega tajnika. — John Rojce, tajnik.

Is države Kansas. — Opozorjam vsa društva S. N. P. J. v državi Kansas spajajoče pod združeno zastavo, da pošejo svoje zastopnike(ice) na zastavno sejo, katera se vrši 3. junija t. l. ob drugi uri popoldan v Adolf Kurentovi dvorani na Breezy Hill, Kans., kakor je bilo sklenjeno na zadnji redni seji. Na dnevnem redu imamo več važnih točk in volitev novega društvenega odbora. Radi tega se želi, da bi bila vsa društva zastopana. — John Repovš, zapisnikar.

RUDARJEVA USODA.

Victor, Colo. — 45letnj rudar Dan Conolly je umrl v okrajni bolnišnici za poškodbami, ki jih dobil v rudniku. Delal je v Golden Cycle rudniku in je padel šestdeset čevljev globoko med galerijo 1.700 čevljev in galerijo 1.800 čevljev.

ZAKAJ SE SLADKOR DRAŽI?

Chicago, Ill. — Letno finančno poročilo American Beet Sugar kompanije izkazuje, da znaša dobiček za finančno leto, ki je končalo z dnem 31. marca t. l. 28,26 odstotkov na navadno delnico. V prejšnjem letu je znašal dobiček le 14,30 odstotkov na delnico. V enem letu se je dobiček podvojil.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da mi je dne 22. aprila, t. l. neizprosna smrt ugrabila in pretrgala nit življenja moje ljubljene soproge, oziroma matere

AMALIJE CEJ

v starosti 30 let. Pokojnica je bila članica društva sv. Barbare, št. 13 v Mineral, Kas, katero jo je sprejelo k zadnjemu počitku, za kar se jim prav prisrčno zahvaljujem. Hvala tudi vsem prijateljem in znanecem, ki so se vdeležili pogreba in jo sprejeli do groba. Hvala vsem, ki so mi bili v tolažbi v tem kritičnem položaju, v urah nesreče. Še posebno se želim zahvaliti družini Frank Leskove iz Franklin, Kans., ki so prišli tako daleč na pogreb. Hvala tudi družinam Simone in Milavec za podarjene krasne vence, ki so jih položili pokojnici na grob.

Pokojna, rojena Ravnikar, je bila doma iz vasi Vač, pri Litiji na Dolenskem. Tukaj zapuščala mehe soproga in tri mlade še nedorastle otroke in enega brata Antona Ravnikar, kateri je svojočasno bival v Jenny Lind, Ark. in v starem kraju pa mater in očeta in eno sestro.

Naj ji bode lahka tuja zemlja. Zaljubljeni: Frank Cej, soprog, Box 442, Stone City, Kans.; Frank, Amalijsa in Charly, otroci.

Pozor! Pozor!

GOSPODARJI IN GOSPODINJE!

Pri kupovanju pohištva, peči in drugih potrebščin, razne vrste barve, laneno olje za barvo, razsi oglejte najprej mojo zalogo, bližnih vrst orodja, vozčki in mnogo drugih hišnih potrebščin. Cene gredo gor dan za dnem in bodo šle še nadalje, sploh se ne ve kdaj prenehajo. Sedaj je čas, da si nakupite ako kaj potrebujete od gori omenjenih stvari, nikar ne odlašajte, temveč kupite takoj dokler cene še ni preveč visoka. Jaz imam blago še po ceni iz leta 1915, katero bomo tudi prodal po isti ceni dokler ne pade.

Vsi ki potrebujete barve, katera je popolnoma jamčena jo lahko dobite pri meni, cena je galon \$1.25 do \$2.50 in sicer to le še za kratko dobo do 15. maja t. l.

Kuhinjske peči dobite pri meni za nizko ceno od \$36.00 pa do \$72.00. Blago je vse jamčeno v zadovoljstvo odjemalcev.

Anton Mahno, trgovec z železninami.

NAZNANILO.

S tem želimo naznaniti vsem prizadetim, da ni res ono kar sva rekla o Kozlevčarju in Obržanu in vzameva svoje besede nazaj. Sicer želiva, da se to s tem konča. J. A. Gobet.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 40 akrov obstoječa farma po jako nizki ceni. Polovica je izčiščena, 8 akrov je pripravljenih za plug, ostali del je posejana s krmo za živino in 20 akrov pa je pašnik. Na farmi je hiša s dvema sobama, hlev je 24x40, en konj in vse potrebno kmetijsko orodje, proda se ali vse skupaj ali pa samo nepremična vrednost kakor kdo želi. Za nadaljnja pojasnila obrnite se pisмено ali pa pridite osebno ogledati: John Bregant, Willard, Wis. (3x v t.)

Zelo je neprijazno, ako vam se pote noge.

OD TEGA IZVIRA MNOGO NEPRIJETNOSTI.

Ako se vam potijo noge to je znamenje raznih slabosti. Noge, ki se potijo postanejo hitro utrujene in tako nezmožne za delo. Ne pozabite, da Pedisin je zdravilo, ki olajša, hrani in obvaruje noge. Pedisin ne zabrani potenje, utrujenost, žulje, zaguške in rast kurjih oči. Pedisin se kaj lahko uporabljata. Tudi ni potrebno, da si umivate noge. Sploh ni vam treba drugega kot natrositi pedisina vsako jutro in vaše noge bodo močnejše in čvrste skozi do večera. Vsaka noga rabi PEDISIN.

Ena velika škatulja vam zadostuje za več mesecev in stane le \$1.00. Crown Pharmacy, 28812 E. 79 St. F. Cleveland, O.

Za vsebino oglasov ni odgovor. no upravnistvo ne uredništvo.

Glavni urad Tel. Lawndale 3096
Stavbniško in posojilno društvo
"PRIKLAD".
FRANK KRENEK
IZVESTNA GOSTILNA
vokal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo. Chicago, Ill

UNIJSKA KROJAČNICA
Izdelujem nove obleke po naj-novejšem kroju. Popravljamo, čistimo in likamo.

PERKO & BRATKOVITZ
311 — 1 st. Ave., Milwaukee, Wis.

RAZPRODAJA

V zalogi imam še nekaj slovenskih grafonskih plošč.

Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1,
Cicero, Ill.

Naznanilo.

Vsem cenjenim slovincem in Slovenkam v Clevelandu in okolici se najtopleje priporočam, pri nakupu raznovrstne ženske in otroške obleke, suknj, spodnje obleke, nogavice, itd. Sveže blago, nizke cene, točna postrežba.

BENNO B. LEUSTIG

6424 St. Clair Ave.,
Cleveland, O.

M. WEINZIERL

Zlatnina in splošna trgovina.
Zastopnik za Ford in Metz
Automobile.
ELY, MINN.

FRANK BREGANT

Saloon —
Se priporoča rojakom in znanecem za obilen obisk. Prenosiča, dobra pijača in fine smodke. Točna in dobra postrežba.
(Tel. Hanover 4980.)
283 Reed St., Milwaukee, Wis.

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kmalo počla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prosto.

Ta knjiga poučuje kako se evatati pred raznimi boleznimi in kako že obstoječe z malimi stroki odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo z razloženo pisanimi ime ni in naslovi pošiljate na:

The Partos Pharmacy
100 — 2nd Ave. New York, N. Y.

UPRAŠAJTE ZA

Eagle Brand
EAGLE
BRAND
CONDENSED
MILK
THE ORIGINAL

Ze nad 60 let najboljša otročja hrana. Pišite na pojamila kakor se roči otroci in jaja v slovi.

BORDEN'S CONDENSED MILK CO.,
New York, N. Y. P.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Collinwoodu in vsi okolici se tem potom naznanja, da je dobroznami rojak Jožef Dermaša, 16013 Holmes Av., pooblaščen za kolektarja Slov. Zad. Zveze; za izkaz bna združeni pečat, s čemur potrjuje vse listine. Upamo, da mu bodo šli na roko vsi naši rojaki in rojakinje. Toplo ga priporočamo vsem Slovincem v ti okolici. Odbor Slov. Zad. Zveze, Collinwood, Ohio.

Pri prehladih

vdrgnite vrat in nos, kakor tudi stopala s Dr. Richter-javem

PAIN-EXPELLER

Uklanja takoj bolečino in prijetno.

Jedine pravi s varstveno znamko sidra.

234 in 50c. v lekarnah in naravnost od

P. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno štiti.

pravo sliko socializma.

Narodnina znaša \$2.00 na leto,

\$1.00 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC

4008 W. 31st St.

CHICAGO, ILLINOIS.

Ignatz Kušljan

SALOON

Prenočišča za potujoče

rojake.

Tel.: Hanover 1478

229, 1st ave., Milwaukee, Wis

Virginia, Minn. Ely, Minn.

Se priporočamo v obisk

SAVOLAINEN CO.

Zlatarji in druge srebrnine.

29 East Superior Street.

DULUTH, MINN.

Nasledniki

Erd's Jewelry Store.

KUPUJEM IN PRODAJAM

stare in

rabljene

HARMONIKI

kakovostne in

delne in

primernih

cenah.

Sprejemam

tudi

posredni

ALJAH

SKULJ

523 East

Place,

Brooklyn, N. Y.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

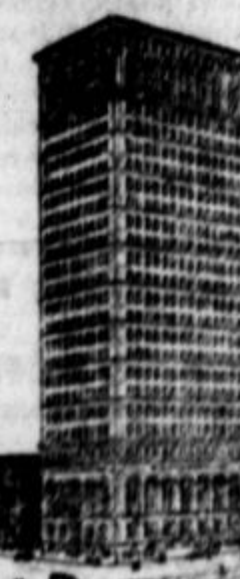
V PITTSBURGU

Nikar nepošiljajte nam denarja v svrhu pošiljlatve v Avstro-Ogrsko.

IN SICER DO TEDAJ, KO VAM NAZNANIMO, DA JE ZOPET MOGOČE POSILJATI DENAR V STARI KRAJ.

Med tem sprejemamo denar na branilno vlogo, za katero plačujemo obresti.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK
Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Lastno posloplje.

Izvrstna prilika za farmarijo!

Poleg več pogozdene, imam tudi za kakih 20 familij skoro čiste zemlje. Obseje se lahko takoj. Izvanredna prilika za živinorejo. Na 40 akrov treba naplačati le \$200.00 ostanek \$600.00 v 8 letih po 6%. To priliko priporočam vsem, ki mislite na bodočnost, vsem, ki vidite kako se vse draži. Rojčki vzemite kos te zemlje, dokler je čas in zasigurate si lepo dobičkonosno domačijo.

Wm. Brunschmid,
farmer,
Jump River, Wis.

PRODAJAM

BELO VINO SODČEK PO... \$40.00
RUDEČO VINO SODČEK PO... 30.00
TROPINOVO ŽGANJE, GAL. 3.00

Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico.

Z veseloštopanjem
A. W. EMERICH
vinska trgovina in distilacija žganja.
18208 St. Clair Ave., Collinwood Sta.,
CLEVELAND, OHIO.

Tel. Central 6028.

Lake View Hotel

1155-61 W. 9th St.
poleg Union Depot.
Restaurant, gostilna in sobe za prenočišča.

Se nujno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 minuti hoda navzgor od Union Depot.

FR. PEKOL, lastnik.

CAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.
Čas, 2711 S. Millard Ave.
Chicago, Ill.

SALOON

Jožef Belaski in Matonis, lastnika,
vabita vse vrle Slovence in Slovenke na obisk. Vence je sladko, teče prav gladko, pivo in kranjske klobase, delajo kratke nam čase.
LINCOLN, ILL.

FRANK ZAJEC.

Saloon in boardinghouse. Se toplo priporočam rojakom v poset. Imam tudi prenočišča za potujoče rojake.

198 - 1 st. Ave., Milwaukee, Wis.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLEŠKI
TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodila na angleško pisanje, spisanje angleških pisem in kako se postane ameriški državljan. Vrh tega ima knjiga doslej največ slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za proučanje angleščine in ne bi smelo biti slovenskega naseljence ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platenu vezana (430 strani), velja \$2.00 in je dobila pri

V. J. Kubelka,

533 W. 145th St., New York, N. Y.
Pišite po cenik slovenskih knjig.

Vojni spomini nemškega vojaka.

Prosto prevel Jože Ambrožič.

(Nadaljevanje.)

Bila je že zima in jako mrzlo. Strelski jarki, ki so bili v jeseni napolnjeni z vodo, so bili sedaj polni blata. Pri vsem tem so bile mrzle noči, 48 ur dela in 12 počitka. Vsak teden smo morali naskočiti, uspehi naskokov pa niso pokrili izgub.

V vseh štirih mesecih, kar sem bil v argonskih gozdih, smo samo enkrat pridobili na ozemlju 400 metrov. Kako visoko ceno človeških življenj smo za ta kosček Francije plačali, naj navedem sledeče dokaze:

Pešpolk števil. 145, 67, 173 in hirscherberški lovski bataljon št. 5 so imeli vsak svoje pokopališče. Ko so nas odpoklicali iz argonskih gozdov je ležalo na teh pokopališčih več mrtvih, kakor so pa polki šteli mož. Samo pešpolk števil. 67 je imel čez 2000 pokopanih na svojem pokopališču, ki so vsi razen majhnega dela pionirjev pripadali k polku.

Ni bilo dneva brez izgube človeških življenj na dan naskoka je pa smrt imela obilo žetev. Vsaki dan je zahteval žrtve, enkrat več, pa zopet manj. Da v enakih okoliščinah ni bilo rapoloženje vojakov najboljšje, se razume. Ljudje so postali popolnoma topi, in kakor so popreje redno hodili na delo, da so preživeli ženo in otroke, tako so sedaj hodili redno v jarko, samo da njih delo je bilo morjenje. Ako smo se pogovarjali, so preklinjali vedno vrhovnega poveljnika, prestolonaslednika, — poveljujočega generala 16. armadnega zbora in generalnega poročnika pl. Mudra.

Čete v argonskih gozdih so spdale k 16. armadnemu zboru in k 33 in 34 pehotni diviziji. V strelskih jarkih nisem videl prestolonaslednika in pl. Mudra. K štablu prestolonaslednika je pripadal tudi stari maršal grof Haezeler, nekdanji poveljnik 16. armadnega zbora. Ze v mirnem času je bil poznan kot ljudski rabelj. To trl peresno deteljuje — prestolonaslednik pl. Mudra in grof pl. Haezeler so vojaki bolj sovražili kakor Francoze, katerih puškinje cevi so bile obrnjene proti nam.

Mnogo kilometrov za fronto ni bilo težko upiti hohenzolerskem pobu, le krepko po njih na račun tisoč in tisoč človeških življenj. Tem patriotom, ki so lepo sedeli doma pri gorki peči in za mizo polno piva, je šlo vse prepočasi, hoteli so biti popularni.

Pl. Mudra je dobil red "Pour le Merite", njegovih vojakov se ni spomnil nikdo, ki niso mesece videli postelje in ne preoblekli hlače in čevljev in so bili od mrčesa skoro uničeni.

Z ušmi so bili obdarjeni, kar ni bilo čudo, saj smo dobili komaj toliko vode, da smo si ugasili žejo, na pranje pa se misliti ni bilo. Perilo smo imeli že mesece na telesu, brada in lasje so bili že ped dolgi, in ako smo imeli par ur počitka, nam nši niso dovolile spat.

V podstrešjih, v katerih smo stanovali, je bil zrak ves okužen, in poleg te gnjobe so bile še uši. Trudni na smrt smo včasih sedeli po cele ure, spati pa nismo mogli. Bilo je gnjusno, zoperno življenje, in rekli smo, da se jim doma še ne sanja, v kakšnem položaju živimo.

Kolikokrat smo obljubovali, ko pridemo domov, da bomo svojim pripovedovali, kar je resnica, kar smo v resnici doživeli. — Ali nam bodo verjeli?

Nekateri so hoteli to vsakdanost vpodobiti v pesmi: Nekdo je napisal tale verz: — Tu je grojenje noč in dan, kakor da je hud die vrel na plan; pisk krogel in žvižg granat — strahna je ta zmes! — Takih skladb, ki so opevale barbarsko delo, je bilo mnogo.

Božič v strelskih jarkih.

Bil je mesec december in ledeno mrzel. V tem času smo stali večkrat v jarkih v tako globokem blatu in vodi, da je nam slednja tekla v hlačne žepe. V teh ledeno mrzlih nočeh, smo sedeli v jarkih zmrazjeni in odreveneli, in ako smo od prevelikega truda zaspali, so bili črevlji primaznjeni k zemlji. Veliko vojakov je ozebilo, posebno v prste na nogah, in

odposlani so bili v lazaret. Vojaki na straži so streljali vedno, da so obdržali gorkoto v prstih.

Vsem vojakom v jarku ni bilo treba biti vedno pripravljenim. Če ni bilo pričakovati napada, je bil jarek zaseden le s stražami. Na vsake tri metre je stal vojak, zavarovan z jekleno ploščo, drugo možstvo se je lahko prosto gibalo. Straže so posebno v temnih nočeh radi zime neoprenoma streljale. Prsti se mu ogrejejo, ako strelja, obenem obsipa njemu odkazani prostor s kroglijami, da ne more sovražnikova patrolja blizu, kajti v tem gozdu ni nikoli varen napada. Tako je streljanje ponoči močnejše kakor podnevno, ne preneha pa nikoli.

Vedno žvižgajo kroglice nad našimi jarki in se zadevajo v veje v gozdu. Tudi bombe prihajajo ponoči v velikem krogu. Poznali smo jih po pritajenem poku. Prvi, ki je slišal pok je zaklical: "Bomba pride!" Vsak je iskal gorečo vžigalno nit, ki je v zraku kazala pot bombe. Tako smo imeli nekaj sekund časa, da se skrijemo. Ravno tako je z ročnimi granatami. Tudi te se izdajo z gorečo vžigalno nitjo. Če ne padajo pregosto, se posreči skoro vedno, da se jim umakemo. Podnevu je posebno lahko, ker se vse vidi.

Večkrat se dogodi, da se ni moge rešiti pred ročno granato. Tedaj ne preostane drugega kot obdržati prisotnost duha ali biti raztrgan v kose. Če pade človeku pred noge, takrat jo je treba po bliskovo pograbititi in vreči proč, ako je mogoče nazaj v sovražni jarek. Večkrat je vžigalna nit tako dolga, da se granata še v nasprotnikovem jarku ne razleti, ampak jo vrže Francoz z ravno tako naglase nazaj.

Da se to zabrani, se naredi vžigalna nit jako kratka, in še vedno je prišla semintja katera granata nazaj. Pri tej stvari ni veliko pomikljati. Če pustimo granato ležati, smo izgubljeni, ker ne moremo bežati, smo razstreljeni na kosce. Ostane samo eno, prijeti in vreči jo, četudi se v roki razleti. Vem, da so granate večkrat romale nazaj, ki so jih metali Francozi. Nekoč so Francozi vrgli granato, mi smo jo vrgli nazaj, zopet je priletela in zopet smo jo vrgli nazaj, ali nasprotnikovega jarka ni več dosegla, ker se je razletela v zraku.

Dokler smo bili v jarkih, nam niso mogle kroglice narediti dosti škode, vendar je prišlo skoro vsaki dan do postranskih strelkov. Od na tisoče krogel, ki so vsako minuto žvižgale skozi zrak, so zadele nekatere drevo ali vejo in odletele po strani. Ako so zadele vojaka v jarku, povzročile so mu grozno rano, ker niso zadele cilj naravnost, ampak postrani. Ko smo slišali praviti od "dum-dum" krogel, smo se spomnili teh postranskih izstrelkov.

Da so dum-dum kroglice, smo vedeli, ali da jih izdelujejo v tovarnah v večjih množicah, ne verjamem iz sledečih razlogov: 1) Ker dum-dum izstrelke poškovuje cev puške. 2) Ker se bo navadno vojak vpiral tako municijo nositi s seboj, ako pride v ujetništvo in najdejo kaj takega pri njem, je takoj obojen, kakor tudi zaslužni, dasiravno je moral samo ukaz izpolniti.

Vendar so dum-dum kroglice delali sami vojaki. Ako se puškini krogli odpili ali odreže konec, namreč tako, da je jeklena lupina odstranjena in se vlinee pokaže, se tak izstrelke zmečka priletevi v cilj. Ako tak izstrelke n. pr. zadene človeka v roko nad komolecem, mu jo tako razstrga, da roka visi samo še na koži.

Tako smo večkrat videli vojaške, ki so sedeli v jarkih in so s pilo ostranjevali jekleno lupino na krogli. Taki izstrelki pa povzročajo grozne bolečine.

(Dalje prihodnjič.)

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne upraviteljevo ne tiskarstvo.

James F. Stepan,
predsednik.
Christian R. Wallock,
I. podpreds.
Emanuel Beranek,
II. podpreds.
Adolph J. Krass,
blagajnik.

Ravnatelj/ki odbor:
Michael Zimmer, predsednik
Emanuel Beranek, I. podpreds.
Dr. Anton Bignani, II. podpreds.
John Fucik
A. V. Geringer
John C. Krass
James F. Stepan
C. R. Wallock

AMERICAN STATE BANK

1236-27 Blue Island Ave., blizu 18-te ulice
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500, 10.00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer vse druge dneve pa do 5½ popoldne

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bomo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprašajte, ali nam pa pišite za cene.

Večje svote še po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo, da se pošteno izplača ali pa Vam vrne.

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovanske jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš bel denar za črne dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste le zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ke le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko eni kot temeljni kamen poslojja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pameti narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogoda: kamen na kamen palača". Najtežje je početak ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej pričnejte vlagati vaš denar le dancs, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko.

Prodajemo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v nam varno hranilno predale.

Sprejemo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društ. in jed.

Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljamo zastonj.

F. KERŽE. 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacobs in Johna Stonicha, se priporočam cenjenim rojakom širom Amerike.
Kadar potrebujete ali kupujete zlatnino n. pr. ure, verifike, prstane, broške itd., se obrnite name, ker boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam znake, prstane, priveške, broške raznih jednot in zvez.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

J. S. JABLONSKI, Fotograf

6122 St. Clair Ave. : 2303 Professor Ave.
CLEVELAND :: :: OHIO

HOTEL BON AIR

GEORGE A. WILSON
LASTNIK HOTELA BON AIR V CONEMAUGH, PA.

Kot stari znanci in prijatelji Slovencev se priporočam za obilni poset. Slovenci ki obiskujejo mojo gostilno, pravijo da je pri meni najboljša postrežba in čistoča. Moje geslo je: Zejnega napojiti, lačnega nasititi.

CONEMAUGH, PA.

NAZNAVILLO IN OBJAVA.

Naznaniti želimo Slovincem in Hrvatom mesta Ely in okolici, da smo odprli mesnico in grocerijo v novih prostorih. Torej vabimo vse Slovence in Hrvate, da pridejo in si ogledajo naše sveže blago, v mesnici dobite vsakovrstno slanino, domače kranjske klobase, sploh vse kar želite v jedilni prodajalni pa vse grocerijske sveže in prve vrste blago. Cene so zmerne in preprizani smo, da Vam ne bode žal za denar, ki ga boste potrošili za naše blago, sicer pa mi jamčimo vse naše blago, ki vam toplo priporočamo v mnogostevilni obisk. Uljudno se vam še napred zahvalimo za vašo naklonenost. Kovall & Son, Ely, Minn.

ROJAKI! --- SLOVENCI! ---

Cenjenemu občinstvu v Clevelandu in drugod priporočam mojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, orodja, peči in vse kar spada v to stroko.

V občno zadovoljnost vodim trgovino še nad 13 let, blago razpolijam na željo odjemalcev na vse kraje Združenih držav.
Na razpolago največji slovenski pogrebni zavod, avtomobili za šenitovanje in v druge svrhe. Telefoni: Ohio State Princeton št. 1381 in Bell Rosedale št. 1881.

POGREBNIK IN TRGOVEC

Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave.
podružnica na 6017-19 St. Clair Ave., CLEVELAND, OHIO.

5000 DELAVCEV

moramo preskrbeti s najboljšimi oblekami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primerah cenah. Najtežnjeje se priporoča

SLOVENSKA TVRDKA

JOHN GORNIK

6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

NARODNA IN SPORTNA TRGOVINA

Velika zaloga spodnjega perila za poletje, raznovrstnih sraj, kravat, žepnih robcev, nogavice i. t. d. Posebno se priporoča velika zaloga trdih in mehkih klobukov, kap, vedno najnovejše vrste in barve.

DAJEMO OPEKE ZA S. N. DOM.

KROJASTVO

BELAJ & MOČNIK
6205 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Vsestransko pohvalna postrežba. Najmodernejša blago od najboljšega pa do najcenejšega vedno v zalogi pri nas.

